

Jaarverslag 2018

Cappital Premiepensioeninstelling B.V.

UW
MENSEN,
UW
KAPITAAL

Statutaire vestigingsplaats:

Cappital Premiepensioeninstelling B.V.
Europaweg 27
9723 AS Groningen

Dossiernummer bij het Handelsregister KvK:
52912299

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2018	3
Bestuursverslag	4
Verslag van de Raad van Commissarissen	25
Jaarrekening 2018	27
Balans	28
Winst- en verliesrekening	29
Kasstroomoverzicht	30
Toelichting op de jaarrekening	31
Overige gegevens	51
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	52

Bestuursverslag 2018

1. Meerjarenoverzicht

Per ultimo jaar, bedragen in € 1.000	2018	2017	2016	2015	2014
Deelnemers					
Actieve deelnemers	61.603	48.163	38.786	31.521	24.753
Gewezen deelnemers	41.878	31.112	23.630	17.336	4.025
Totaal	103.481	79.275	62.416	48.857	28.778
Balans					
Beleggingen voor risico deelnemers	1.467.858	1.328.012	899.422	522.847	105.988
Liquide middelen	10.547	5.825	19.665	5.135	2.938
Technische voorziening voor risico deelnemers	1.467.858	1.328.012	899.422	523.048	106.463
Eigen vermogen	7.693	3.438	4.254	500	500
Vereist eigen vermogen (WFT)	2.919	2.642	1.799	500	500
Resultaten voor risico PPI					
Ontvangen kostenvergoedingen	4.251	3.261	1.962	1.229	674
Uitvoeringskosten	-7.243	-4.011	-2.998	-1.895	-816
Resultaten voor risico deelnemers					
Premiebijdragen	232.866	169.906	99.290	83.302	52.114
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	-91.159	95.284	56.339	-9.559	4.177

2. Algemene informatie

2.1. Juridische structuur

Cappital Premiepensioeninstelling B.V., opgericht en gevestigd in Nederland, is een besloten vennootschap naar Nederlands recht. Zij staat geregistreerd onder nummer 52912299 bij de Kamer van Koophandel van Groningen op het adres Europaweg 27, 9723 AS Groningen. Cappital Premiepensioeninstelling B.V. (in het vervolg Cappital) is op 30 mei 2011 opgericht en heeft sinds 2012 de vergunning van De Nederlandsche Bank om als premiepensioeninstelling op te treden.

Cappital is een 100% dochter van Aegon Nederland N.V. (in het vervolg Aegon Nederland). Aegon Nederland is een 100% dochter van Aegon Europe Holding B.V. te Den Haag. Aegon N.V. te Den Haag staat aan het hoofd van de wereldwijde Aegon groep.

Per 1 januari 2019 is Cappital gefuseerd met Aegon PPI B.V. , waarbij Cappital de 'blijvende' vennootschap is en Aegon PPI B.V. op houdt te bestaan. De juridische structuur blijft als gevolg hiervan ongewijzigd.

2.2. **Missie en statutaire doelstelling**

De missie van Aegon is: Wij stellen mensen in staat zelf, bewust keuzes te maken voor hun financiële toekomst. Cappital gelooft dat iedere werknemer zijn persoonlijke financiële doel voor zijn oude dag zelf kan realiseren en streeft naar een optimaal resultaat door schaalvoordelen en intelligente oplossingen te creëren. Een werkgever geeft hiermee invulling aan goed werkgeverschap. Cappital richt zich op de uitvoering van beschikbare premieregelingen en wil dé partij in Nederland zijn waar grootzakelijke ondernemingen de uitvoering van hun Defined Contribution (hierna DC) regeling aan toevertrouwen.

Cappital is een geregleerde premiepensioeninstelling (hierna PPI) in de zin van de Wet op het financieel toezicht (Wft) met als doel het uitvoeren van premieregelingen en andere soortgelijke regelingen die op grond van de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht als arbeidgerelateerde pensioenregelingen worden aangemerkt.

Cappital wil dé DC uitvoerder van Nederland zijn voor de grootzakelijke markt met tevreden en loyale klanten (betrouwbare reputatie) en zoekt voor de klant de best passende oplossingen. Cappital heeft een sterke positie en een goede reputatie bij grotere ondernemingen. Cappital biedt een goede balans tussen kosten en opbrengsten van de beleggingen door gebruik te maken van schaalvoordelen. Daarnaast biedt Cappital werknemers gebruiksvriendelijke communicatietools waarmee zij op eenvoudige wijze een financieel plan kunnen maken. Hiermee geeft een werkgever invulling aan goed werkgeverschap.

Cappital stelt zich primair ten doel:

- Het aanbieden van premiepensioenregelingen aan werkgevers ten behoeve van pensioenopbouw voor hun werknemers.
- Het uitvoeren van de premiepensioenregelingen; een deel van deze activiteiten is uitbesteed aan TKP Pensioen B.V. (hierna 'TKP Pensioen')
- Het verrichten van bemiddelingsactiviteiten voor verzekeringen die onderdeel zijn van de regelingen; een deel van deze activiteiten is uitbesteed aan Aegon Levensverzekering N.V. (. (hierna 'Aegon Levensverzekering')
- Het bieden van inzicht en overzicht aan deelnemers over hun opgebouwde pensioengelden, de risico's en mogelijkheden en het gevoerde beleid.

2.3. **Belangrijkste kernactiviteiten, premiepensioenregelingen, producten en diensten**

2.3.1. **Activiteiten**

Cappital is de pensioenuitvoerder voor beschikbare premieregelingen. Cappital voert een premieregeling uit ten behoeve van de (voormalig) werknemers van aangesloten werkgevers en heeft met name een administratiefunctie.

Als PPI mag zij wettelijk zelf geen verzekeringstechnische risico's (zoals langlevensrisico, overlijdensrisico voor nabestaanden en arbeidsongeschiktheidsrisico) of risico's inzake de beleggingen van haar deelnemers dragen. Ook mag zij geen periodieke pensioenen uitkeren. Omdat Cappital bovengenoemde taken niet zelf mag uitvoeren, heeft zij deze taken binnen en buiten de Aegon Groep uitbesteed.

2.3.2. **Premiepensionregelingen**

Cappital biedt een Multi cliënt propositie aan. Tevens is het mogelijk om een maatwerkoplossing te kiezen. Deze Multi cliënt propositie is een pensioenregeling op basis van beschikbare premie, waarbij de werkgever ruime keuzemogelijkheden heeft qua percentage van de beschikbare premiestaffel en gewenste franchise. De deelnemers bouwen een pensioen op, terwijl ook is voorzien in een premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Ook is er een voorziening voor de nabestaanden ingeval van vroegtijdig overlijden van de deelnemer. Het nabestaandenpensioen en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid zijn verzekerd bij Aegon onderdelen of bij de verzekeraar elipsLife. De risicopremies voor deze verzekeringen worden door Cappital aan de werkgever gefactureerd en na betaling doorgestort aan de verzekeraars.

Deelnemers kunnen ook kiezen voor garantie bij opbouw van het pensioen: het Garantpensioen. Hiervoor betalen ze een rentegarantiepremie die afhankelijk is van de rentestand. Aegon Levensverzekering is de verzekeraar voor het Garantpensioen. Cappital stort de betaalde pensioenpremies voor deelnemers die gekozen hebben voor Garantpensioen door naar deze verzekeraars.

De Cappital propositie is zo ontworpen dat belangrijke wetswijzigingen, zoals de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd of aanpassing van de fiscale staffels, effectief en snel geïmplementeerd kunnen worden.

Bij aanvang van deelname aan de pensioenregeling wordt de door de werkgever betaalde beschikbare premie van de deelnemer belegd volgens 'Life Cycle Beleggen'. Dit gebeurt volgens het neutrale risicoprofiel en rekening houdend met diens leeftijd. De deelnemer kan vervolgens zijn persoonlijk risicoprofiel bepalen, waarbij hij kan kiezen voor een offensief, neutraal of defensief profiel.

2.3.3. **Beleggingsproducten**

Cappital biedt deelnemers de mogelijkheid te beleggen via Life Cycles, Restricted Life Cycles, Vrij Beleggen (samengestelde depots en vrije keuze depots) en Zeer Defensief Beleggen (vooruitlopend op pensioneren op korte termijn, ook wel opt-out genoemd). Beleggen via Life Cycle betekent dat naarmate de pensioendatum dichterbij komt, de beleggingsmix minder risicovol wordt. Cappital biedt drie Life Cycles aan: Offensief, Neutraal en Defensief. De deelnemer mag de verantwoordelijkheid voor de beleggingen overnemen. Deze deelnemers kunnen dan kiezen voor 'Vrij Beleggen' via samengestelde depots of vrije keuze depots. Daarnaast wordt een deel van het vermogen belegd via 'Zeer Defensief Beleggen'.

Beleggingsfondsen

De Life Cycles en de Vrij en Zeer Defensief Beleggen depots beleggen via een mix van verschillende beleggingsfondsen, beheerd door TKP Investments (TKPI). Dit zijn fiscaal transparante beleggingsfondsen die op maat zijn gemaakt voor pensioenfondsen om te kunnen profiteren van schaalvoordelen en fiscale faciliteiten. Het dividend en de terugvorderbare dividendbelasting komen ten goede aan de beleggingsfondsen.

Beleggingsbeleid

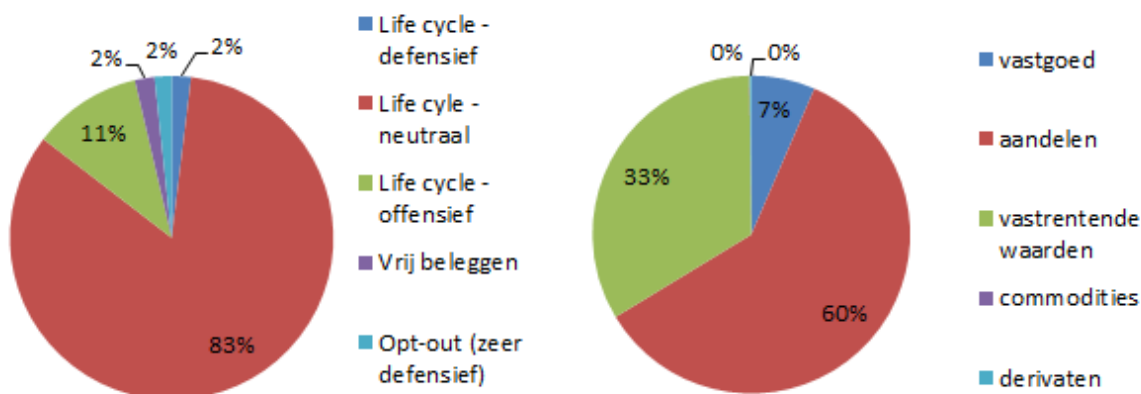
Het beheer van de beleggingen is een mengvorm van actief en passief beheer en vindt plaats volgens het multi-manager principe.

Voor de actief beheerde portefeuille houdt dit in dat verschillende vermogensbeheerders geselecteerd zijn. Deze aanpak zorgt voor een spreiding over beleggingsstijlen van meerdere eersteklas beleggingsinstellingen wereldwijd. Daarnaast heeft een actief beleggingsfonds als doel binnen vastgestelde risicokaders een hoger rendement te behalen dan de benchmark.

De passief beheerde beleggingsfondsen volgen daarentegen de benchmark en maken in principe gebruik van één manager. Een passief beheerd fonds behaalt normaal gesproken een beperkt lager rendement dan de benchmark doordat de feitelijke belegging beheer- en transactiekosten met zich meebrengt. Deze worden niet meegenomen in het rendement van de benchmark. Toch kan het voorkomen dat ook een passief beheer beleggingsfonds een hoger rendement behaalt dan de benchmark. Dit kan onder andere komen door de terugvordering van dividendbelasting. In de berekening van de benchmark wordt de mogelijkheid om dividendbelasting terug te vragen niet meegenomen. Door de fiscale status van de gehanteerde beleggingsfondsen (voor zowel de actief als passief beheerde fondsen) is het deels wel mogelijk om deze dividend terug te vorderen. Hierdoor kan de wel terugontvangen dividendbelasting bijdragen aan een hoger rendement dan de benchmark.

2.3.4. Samenstelling beleggingen

In de jaarrekening is een bedrag van EUR 1.468 miljoen aan beleggingen voor risico deelnemers opgenomen. Het bedrag bestaat voor EUR 8 mln aan liquide middelen die aan de bezittingen van deelnemers moeten worden toegerekend en voor EUR 1.460 miljoen (2017: EUR 1.321 miljoen) aan beleggingen die zijn ondergebracht bij de vermogensbeheerder. Onderstaande diagrammen tonen de verdeling van het totale belegde vermogen naar de verschillende deelvermogens.

De samenstelling van de beleggingsportefeuille naar de beleggingscategorieën is als volgt:

	31-12-2018		31-12-2017	
	in € mln	%	in € mln	%
Vastgoed	94,9	6,5%	0,5	0,0%
Aandelen	873,4	59,8%	752,5	57,0%
Vastrentende waarden	488,7	33,5%	563,5	42,7%
Commodities	0,5	0,0%	0,6	0,0%
Derivaten	2,5	0,2%	4	0,3%
Totaal	1.460,0	100,0%	1.321,1	100,0%

De verschillende deelnemers zitten in verschillende beleggingsprofielen, grotendeels afhankelijk van hun eigen risico-profielen in combinatie met leeftijd. Dit leidt tot de volgende onderverdeling:

	31-12-2018		31-12-2017	
	in € mln	%	in € mln	%
Life cycle - defensief	28,2	1,9%	6,4	0,5%
Life cycle - neutraal	1.219,2	83,5%	1.230,5	93,1%
Life cycle - offensief	159,2	10,9%	31,9	2,4%
Opt-out (zeer defensief)	24,7	1,7%	23,8	1,8%
Vrij beleggen	28,7	2,0%	28,5	2,2%
Totaal	1.460,0	100,0%	1.321,1	100,0%

2.3.5. Beleggingsrendementen

Het beleggingsrendement over 2018 is 5,6% negatief. De samenstelling hiervan naar beleggingscategorie is als volgt:

	2018		2017	
	Rendements- percentage	Bijdrage aan totaal rendement	Rendements- percentage	Bijdrage aan totaal rendement
Vastgoed	-14,5%	-0,2%	5,1%	0,0%
Aandelen	-9,0%	-5,6%	11,9%	7,9%
Vastrentende waarden	-0,3%	-0,0%	5,3%	1,7%
Commodities	-16,5%	0,0%	4,8%	0,0%
Derivaten	-99,0%	0,2%	1,2%	0,0%
Totaal		-5,6%		9,6%

In 2018 waren de marktontwikkelingen voor de beleggingen niet bepaald gunstig. In ontwikkelde landen was in 2018 sprake van solide economische groei. Diverse indicatoren, zoals producenten- en consumentenvertrouwen, de activiteiten van inkoopmanagers en de werkgelegenheid bevonden zich op relatief hoge niveaus. Inflatie en inflatieverwachting bleven relatief laag, mede door de sterk dalende olieprijs in het vierde kwartaal van 2018.

In het rentebeleid van de centrale banken waren er mondiale verschillen. Zo besloot de Fed in Amerika te stoppen met haar beleid om staatsobligaties te kopen om zodoende de lange-termijn rente laag te houden en tegelijkertijd de korte rente met 1%-punt te verhogen tot een niveau van 2,25%. In Europa heeft de ECB gedurende het jaar de rente ongewijzigd gelaten en is maandelijks grote pakketten obligaties blijven opkopen. De ECB blijft voorlopig wel de ontvangen aflossingen en rentes herbeleggen. Ook de Bank of Japan heeft in 2018 een verruimend beleid gevoerd.

Inflatieverwachting Europa nog ver onder doelstelling ECB

De drie, voor de financiële markten, meest bepalende gebeurtenissen in 2018 waren de door de Amerikaanse president Trump ontketende handelsoorlog, alle onzekerheid rondom de brexit en de nieuwe regering in Italië. De harde strijd over de handelsrelatie tussen China en de VS had een sterk negatief effect op beurzen in het tweede deel van 2018, toen steeds meer bedrijven aangaven hier last van te ondervinden en dientengevolge hun winstverwachting aanpassen.

Ook alle onzekerheid rondom de brexit bleef de markten parten spelen. In Italië probeert de nieuwe regering vast te houden aan verkiezingsbeloften waardoor, het toch al grote begrotingstekort, nog verder oploopt. Dit zorgde voor confrontaties met de EU die er evenwel toe hebben geleid dat Italië iets inbond. Door bovengenoemde ontwikkelingen waren aandelenmarkten zwak en kon de rente, na aanvankelijk wat te zijn opgelopen, de dalende trend weer vervolgen.

Vastgoed

Voor wat betreft de ontwikkelingen van de vastgoedportefeuille presteerde de kantorensector in de meeste markten goed. Het segment winkelcentra had het daarentegen moeilijk. Als gevolg van de sterk groeiende verkopen via het internet worden huurders selectiever in het aantal winkelcentra waarin zij willen zitten. Bovendien verlangen zij van de eigenaren van die winkelcentra dat zij in deze winkelcentra investeren; investeringen waarop veelal geen of een laag rendement gerealiseerd wordt. De logistieke sector was, eveneens het gevolg van de toegenomen internetverkopen, wereldwijd in veel markten de best presterende sector. De woningsector liet een gemengd beeld zien. In de meeste Europese markten presteerde deze sector goed, maar in de regio Azië-Pacific minder.

Aandelen

De stemming in de eerste drie kwartalen was positief. In het vierde kwartaal sloeg het sentiment echter om en gingen de beurzen fors omlaag.

Over 2018 daalden de Europese aandelenmarkten uiteindelijk het meest. Het verlies op de Amerikaanse aandelenmarkt voor de euro-belegger bleef, dankzij een stijging van de Amerikaanse dollar, beperkt. In Japan daalden de koersen eveneens flink, maar ook hier werd het verlies voor de eurobelegger beperkt door een stijging van de Japanse yen.

Groei aandelen deden het in 2018 per saldo beter dan waarde-aandelen, en aandelen met een grote marktkapitalisatie deden het beter dan aandelen in het mid- en small-cap segment. Desalniettemin noteerden aandelen per saldo een verlies. Op sectorniveau vielen basismaterialen, financiële waarden en energie vielen flink terug, waar alleen de sectoren gezondheidszorg en nutsbedrijvenwereldwijd nog een koersstijging lieten zien.

De opkomende markten ontkwamen evenmin aan een daling van de aandelenmarkten in 2018. Daarenboven daalden de valuta van opkomende landen ten opzichte van de euro ook nog eens licht, hetgeen de verliezen voor de eurobelegger iets verder versterkte. Deze daling komt voor een groot deel voort uit de problemen tussen de Verenigde Staten en China, dat een groot deel uitmaakt van de categorie opkomende markten. Aan de positieve kant viel het rendement van aandelen in Brazilië op, waar beleggers positief reageerden op de verkiezing van de nieuwe president Bolsonaro.

Vastrentende waarden

In 2018 konden alleen staatsobligaties van de sterkere Europese landen positieve rendementen laten zien. Vanwege de lage rente waren de verwachtingen aan het begin van het jaar niet zo gunstig voor deze categorie, maar achteraf gezien bleken Duitse en Nederlandse staatsobligaties in 2018 toch een goede belegging. Dit had vooral te maken met het feit dat beleggers "een veilige haven" zochten toen tegen het einde van 2018 aandelenmarkten fors verloren. Voor beleggingen met meer risico was het over het algemeen een moeilijk jaar.

Ook bedrijfsobligaties met een wat lager risicoprofiel hadden een moeilijk 2018. Vooral in het laatste kwartaal begonnen de koersen te dalen waardoor ook deze categorie een licht negatief rendement liet zien.

2.3.6. Beleggingsaanpak

Capital hanteert een aantal uitgangspunten bij het Life Cycle beleggen. Het doel van pensioenbeleggingen is de aankoop van een levenslange pensioenuitkering voor de deelnemer. Bij het vaststellen van de balans tussen rendement en risico wordt er rekening gehouden met dit doel. Met het beleggingsbeleid wordt aan de deelnemer op pensioendatum een zo groot mogelijke kans gegeven op een goed pensioen. Daarbij wordt uitgegaan van de zogenaamde 'prudent person-regel'. Dit houdt in

dat veiligheid, kwaliteit, liquiditeit en het rendement van de beleggingen zo goed mogelijk worden waarborgen. Dit is vertaald in de volgende aandachtspunten

Spreiding van beleggingen	Beleggen in aandelen heeft de hoogste risico's, maar de kans op een hoog rendement is ook het grootst. Beleggen in obligaties is minder risicovol, maar de verwachte rendementen zijn ook lager. Cappital heeft een gespreid beleggingsbeleid om grilligheden op het gebied van beleggingsrisico's zo goed als mogelijk te voorkomen. Tegelijkertijd kent deze spreiding ook grenzen. Voordat wordt belegd, wordt de toegevoegde waarde van spreiding eerst onderzocht. Bij de uiteindelijke keuze wordt een zorgvuldige afweging gemaakt als het gaat om complexiteit en kosten ten aanzien van een extra beleggingscategorie of een specifieke beheerder.
Balans tussen rendement en risico	Het nemen van risico bij beleggen moet gebaseerd zijn op de verwachting dat dit risico wordt beloond. Daarom moet het te verwachten beleggingsrendement realistisch zijn en voldoende compensatie bieden voor het (aanvullende) risico dat wordt genomen.
Afweging tussen actief en passief beheer	<p>Actief beleggen betekent dat een vermogensbeheerder een belangrijke benchmark (bijvoorbeeld een Wereld Aandelen Index) probeert te verslaan. Hiermee wordt gepoogd om extra rendement toe te voegen. Vaak staan hier extra kosten en extra risico tegenover. Passief beleggen (ook wel indexbeleggen) heeft als doelstelling exact een index te volgen. De kosten liggen veel lager. Daar staat tegenover dat de belegger na aftrek van kosten altijd een lager rendement heeft dan de index.</p> <p>Cappital heeft een balans gevonden tussen deze twee beleggingsstijlen. In beleggingsmarkten waar er verwacht wordt het beter te doen dan de benchmark (na aftrek van kosten), wordt een actief beleggingsbeleid gevoerd. In markten waar er wordt verwacht niet beter te kunnen doen dan de benchmark (na aftrek van kosten), wordt passief belegd.</p>
Voorkomen van renterisico richting pensioendatum	De deelnemer koopt op pensioendatum met zijn beleggingssaldo een levenslange pensioenuitkering aan. De hoogte van deze uitkering is afhankelijk van de hoogte van het beleggingssaldo maar ook van de rentestand op pensioendatum. Als de rente hoog is op pensioendatum kan de deelnemer een hogere pensioenuitkering aankopen. Als de rente laag is op pensioendatum, kan hij een veel lagere pensioenuitkering aankopen. Een rentedaling op pensioendatum is daarom een risico voor het pensioen van de deelnemer. Met dit risico houdt Cappital rekening bij Life Cycle beleggen. De renterisico wordt steeds meer afgedekt naarmate de deelnemer dichterbij zijn pensioendatum komt. Het afdekken van dit risico gebeurt onder meer met langjarige staatsobligaties.
Transparante beleggingen	<p>Een Life Cycle is opgebouwd uit verschillende fondsen van verschillende vermogens categorieën. Alle beleggingen in vermogenscategorieën hebben een duidelijk doel. Dat kan zijn het behalen van rendement, het afdekken van risico's of het spreiden van risico's.</p> <p>De doelstelling is om een maximaal rendement te realiseren binnen een vooraf vastgesteld verwacht risicokader. Een belegging moet daarom ook transparant</p>

	<p>zijn om de mogelijke risico's van de investering in te kunnen schatten. Zonder deze transparantie heeft de samenstelling van de portefeuille mogelijk een ander rendement/risicoprofiel dan beoogd.</p>
<p>Maatschappelijk verantwoord beleggen</p>	<p>Cappital wenst niet mee te werken aan beleggingstransacties die verboden zijn en/of in onmiddellijk verband staan met schending van mensenrechten of fundamentele vrijheden. Daarnaast acht Cappital het verstandig om rekening te houden met sociale, ethische en milieuoverwegingen bij het nemen van beleggingsbesluiten. Door middel van het participeren in de Aegon beleggingsfondsen wordt invulling gegeven aan dit maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid.</p> <p>Aegon streeft naar een duurzame beleggingsportefeuille, volgens de richtlijnen van de 'Principles for Responsible Investment' van de Verenigde Naties (UNPRI). Het gaat om een aantal beginselen op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en goed ondernemingsbestuur voor de beleggingspraktijk. Aegon Nederland heeft hiertoe het beleid verantwoord beleggen opgesteld.</p> <p>Het beleid verantwoord beleggen (ESG), inclusief het uitsluitingsbeleid, wordt toegepast op alle beleggingen van Aegon Nederland. Externe managers worden op de hoogte gebracht van ons beleid en onze uitsluitingen, en zij worden geacht dit na te leven. Als externe managers hier niet aan willen of kunnen voldoen, worden zij daarop aangesproken. Een volledig overzicht van het beleid verantwoord beleggen alsmede het Aegon Responsible Investment Report is via de website van de vermogensbeheerder te downloaden.</p> <p>Aegon is een betrokken belegger. Dat betekent dat invloed als aandeelhouder en stemrecht gebruikt worden om tot betere duurzaamheidsprestaties te komen. Bijvoorbeeld door met ondernemingen waarin wordt belegd in gesprek gegaan als er verschillen in visie zijn over de manier waarop het bedrijf op ESG-gebied onderneemt.</p>

2.3.7. **Beleggingskosten**

De kosten die verband houden met beleggen bestaan uit:

- * kosten die de vermogensbeheerder in rekening brengt: de management fee;
- * overige vermogensbeheerkosten waaronder transactiekosten (aan- en verkoopkosten).

Inhoudingen vermogensbeheerder

De management fee is vergoeding die de vermogensbeheerder in rekening brengt voor het management van de beleggingsfondsen.

De directe vermogensbeheerkosten bedragen in 2018 EUR 1.402 duizend (2017: EUR 1.389 duizend). Deze kosten zijn in de jaarrekening als kosten vermogensbeheer verantwoord.

De samenstelling hiervan bedraagt:

	2018		2017	
	€ 1.000	% t.o.v. gemiddeld belegd vermogen	€ 1.000	% t.o.v. gemiddeld belegd vermogen
Beheerkostenvergoeding	1.439	0,10%	1.631	0,15%
Administratiekosten	-	0,00%	5	0,00%
Ontvangen vergoeding toe- en uittreding	-37	0,00%	-247	-0,02%
Totaal	1.402	0,10%	1.389	0,13%

Overige vermogensbeheerkosten waar onder transactiekosten

De overige vermogensbeheerkosten worden in de jaarrekening verrekend met de beleggingsrendementen (* € 1.000).

	2018				2017
	Beheer- kosten	Performance gerelateerde kosten	Transactie- kosten	Totaal	Totaal
Vastgoed	101		92	193	0
Aandelen	1.640	339	1.601	3.580	2.478
Vastrentende waarden	840	583	1.382	2.805	1.752
Overige	125	2	1	128	112
Totaal	2.706	924	3.076	6.706	4.342

Als percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen de overige vermogensbeheerkosten 0,48% (2017: 0,39%).

2.3.8. Maatschappelijk verantwoord beleggen

Verantwoord ondernemerschap draagt positief bij aan de doelstellingen

Een goed pensioen is waardevoller in een leefbare wereld. Met een specifiek maatschappelijk verantwoord beleggen beleid kan een belegger een extra bijdrage leveren aan een leefbare wereld. Integratie van ESG-aspecten (Environmental Social and Governmental) in de portefeuille is in onze ogen een welkome aanvulling op traditionele fundamentele analyses. Daarbij komt dat een goed ESG-profiel van de bedrijven in de portefeuille de robuustheid van de beleggingsportefeuille versterkt en het beleggingsrendement positief kan beïnvloeden.

Schreefing en engagement

Een belangrijk uitgangspunt is dat alle ondernemingen waarin wordt belegd zich gedragen volgens de United Nations Global Compact Principles (UNGCP) op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en anti-corruptie, zoals opgesteld door de Verenigde Naties (UN). Jaarlijks worden de door TKPI beheerde beleggingen gescreend op het naleven van deze principes met gebruikmaking van Sustainalytics, een gespecialiseerde externe partij. Met ondernemingen die zich niet conform de UNGCP gedragen wordt een dialoog gevoerd. Een engagement traject loopt in beginsel drie jaar. Bij onvoldoende voortgang gedurende deze periode wordt een bedrijf toegevoegd aan de uitsluitingslijst. De resultaten van het engagement programma zijn eind 2018 beoordeeld.

Bij de jaarlijkse screening van de beleggingen in, de door TKPI beheerde, beleggingen voldeden 16 bedrijven niet aan de UNGCP (2017: 18 bedrijven). In 2018 werd met 14 bedrijven van de 16 bedrijven een dialoog gevoerd omdat één bedrijf reeds vóór het begin van het engagementtraject was verkocht en een ander bedrijf, vanwege een transitieperiode, eind juni 2018 was uitgesloten. Geen van deze 14

bedrijven is in 2018 compliant geworden met de UNGCP of heeft een dusdanig voldoende verbetering in de dialoog laten zien waardoor de dialoog kan worden afgesloten. Drie bedrijven bevonden zich in de eindfase van de dialoog cyclus. Voor deze drie bedrijven is besloten om de dialoog cyclus te verlengen, omdat aannemelijk is dat deze bedrijven door de getoonde vooruitgang op weg zijn compliant te worden met de UNGCP. Cappital voert via de TKPI Beleggingsinstellingen een dialoog met 12 bedrijven.

Stemmen

In het derde kwartaal van 2018 is het stembeleid uitgebreid van Europa naar wereldwijd en is overgestapt naar een meer duurzaam gedreven stembeleid van het gespecialiseerd stemadvies bureau, 'ISS International Sustainability Proxy Voting Guidelines'. Dit beleid is in lijn met de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties. De implementatie is begin 2019 afgerond.

In 2018 is door TKPI in totaal gestemd op 692 vergaderingen van bedrijven waarin de fondsen beleggen op 10.913 onderwerpen. In 9,2% van de onderwerpen is tegen het voorstel gestemd. Dit betrof dan met name voorstellen voor benoeming van bestuurders of toezichthouders en niet-salaris gebonden vergoeding.

Uitsluiting bedrijven

De uitsluitingslijst wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld en gerapporteerd aan het pensioenfonds. Wijzigingen in de uitsluitingslijst worden verwerkt in de contracten met de externe managers. Op de naleving van de uitsluitingenlijst vindt dagelijks compliance monitoring plaats. De uitsluitingenlijst bevatte eind 2018: 167 bedrijven (2017: 102 bedrijven).

2.3.9. Financierings- en uitvoeringsovereenkomsten

Cappital heeft gekozen voor samenwerking met Aegon Levensverzekering, Aegon Schadeverzekering en eLipsLife voor wat betreft verzekeringstechnische risico's. Beide entiteiten behoren tot Aegon Nederland. Cappital ontvangt geen vergoeding van de verzekeraars voor deze samenwerking.

Cappital heeft de pensioenadministratie en de daarbij gebruikte systemen en applicaties grotendeels uitbesteed aan TKP Pensioen. TKP Pensioen is een 100% dochter van Aegon Nederland. Cappital heeft het vermogensbeheer voor de pensioenproducten uitbesteed aan TKPI, dat onderdeel is van de Aegon N.V. groep. Cappital maakt gebruik van diverse applicaties en systemen die eigendom zijn van Aegon Nederland, Aegon Levensverzekering en TKP Pensioen. Cappital heeft geen eigen IT-systemen. Support en operationele werkzaamheden zijn uitbesteed aan Aegon Nederland en Aegon Levensverzekering.

De belangrijkste support functies binnen Aegon Nederland waar gebruik van gemaakt wordt, zijn:

- Financial Accounting verzorgt de externe en interne verslaglegging van Cappital;
- Management Control verzorgt de management rapportages van Cappital;
- Risk Management & Compliance ondersteunt Cappital bij het identificeren van materiële operationele en compliance risico's en rapporteert hierover aan de directie, de aandeelhouder en de Raad van Commissarissen van Cappital;
- Human Resources Management is verantwoordelijk voor het personeelsbeleid;
- Juridische Zaken Nederland verzorgt de werkzaamheden op juridisch gebied.

De belangrijkste werkzaamheden die zijn uitbesteed aan Aegon Levensverzekering zijn:

- Het verzorgen van offertes op verzoek van sales managers en externe adviseurs;
- Het inregelen van nieuwe klanten in de pensioenadministratie;
- Het ondersteunen van het verkoopproces van Cappital;
- Het begeleiden van het traject rondom collectieve waardeoverdrachten.

Uitvoering van uitbestede werkzaamheden gebeurt op basis van uitbestedingsovereenkomsten en service level agreements (SLA's) die hieraan gekoppeld zijn. Cappital blijft eindverantwoordelijk voor deze uitbestede activiteiten en monitort deze in lijn met de interne richtlijnen van Aegon Nederland voor uitbestede werkzaamheden.

2.3.10. **Andere belanghebbenden**

Cappital kent meerdere belanghebbenden. In de eerste plaats de deelnemers waarvoor premievermogen wordt belegd. Cappital wil daarvoor een betrouwbare partij zijn die de deelnemers zo goed mogelijk faciliteert om de juiste individuele keuzes te maken. Daarnaast de werkgevers die hun pensioenregeling hebben ondergebracht bij Cappital. Tenslotte zijn de verschillende toezichthouders belangrijke stakeholders. Meerdere partijen, waaronder de DNB en AFM, zien toe op de wijze waarop Cappital invulling geeft aan de verplichtingen die vanuit wetgeving en richtlijnen worden gesteld.

2.3.11. **Beloningsbeleid**

De bestuurders van Cappital zijn in dienst van Aegon Nederland evenals de medewerkers werkzaam voor Cappital. Hun beloning is vastgesteld conform het beloningsbeleid geldend voor Aegon Nederland. Aegon Nederland voert een zorgvuldig, degelijk en duurzaam beloningsbeleid. Aegon Nederland heeft de Regeling beheerst beloningsbeleid zoals uitgegeven door DNB overgenomen. Daarmee is het beloningsbeleid van Aegon Nederland in overeenstemming met de eisen die zijn vastgelegd in de Regeling. Meer informatie over het beloningsbeleid van Aegon Nederland is te vinden in het jaarverslag 2018 van Aegon Nederland.

Voor meer informatie over de directievergoedingen, zie toelichting 'Overige kosten' in de jaarrekening.

2.4. **Governance**

2.4.1. **Directie**

De directie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregelingen, zoals de kwaliteit van de dienstverlening en de sturing en beheersing van de uitbestede processen. De directieleden zijn in dienst van Aegon Nederland en hebben, naast directielid van Cappital, ook nog andere functies binnen Aegon Nederland. De directie van Cappital bestond in 2018 uit:

Naam	Functie in directie	M/V	Directielid vanaf	Directielid tot
F.A. Bart	Directielid	M	30-09-2017	
D.E.W. Korbee	Directielid	M	30-09-2017	
H.M.H. Lemmens	Voorzitter	V	01-04-2016	01-05-2019

Er zijn geen wijzigingen in de samenstelling van de directie als gevolg van de fusie per 1 januari 2019. Op 1 mei 2019 heeft mevrouw Lemmens, als gevolg van haar vertrek bij Aegon, haar directietaken beëindigd.

2.4.2. **Raad van Commissarissen**

Cappital heeft een Raad van Commissarissen als intern toezichtsorgaan. De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het functioneren van het bestuur en op de algemene gang van zaken van Cappital.

De Raad van Commissarissen bespreekt minimaal eens per kwartaal de financiële en operationele prestaties van Cappital. De directie van Cappital legt verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde prestaties. De eindverantwoordelijken voor de tweede en derde laag van risicobeheersing rapporteren over eventuele bevindingen ten aanzien van de beheersing van risico's en de opvolging van eerder gerapporteerde bevindingen. Hiermee wordt concreet invulling gegeven aan het houden van toezicht op het functioneren van de directie en de wijze waarop de pensioenregelingen worden uitgevoerd.

De Raad van Commissarissen bestaat uit de volgende personen:

Naam	Functie	M/V	In RvC vanaf	Lid RvC tot
J.A.J. Vink	Voorzitter RvC	M	01-04-2016	-
S.H. Linnenbank	Lid RvC	M	01-09-2014	-

2.4.3. **Evenwichtige samenstelling directie en Raad van Commissarissen**

Selectie en benoeming van de directie en Raad van Commissarissen is gebaseerd op kennis, vaardigheden en relevante ervaring, waarbij gender diversiteit een belangrijke rol speelt. De huidige directie van Aegon Cappital voldoet sinds het vertrek van mevrouw Lemmens per 1 mei 2019 niet meer aan de eis van 'evenwichtige samenstelling' onder Nederlands recht (ten minste 30% van de zetels moet worden vervuld door vrouwen en ten minste 30% door mannen). De Raad van Commissarissen van Aegon Cappital is zich ervan bewust dat ook haar huidige samenstelling niet voldoet aan deze eis. Bij het aanwijzen van kandidaten voor open posities in de directie en Raad van Commissarissen, wordt er met de hulp van externe werving bedrijven actief gezocht naar geschikte vrouwelijke kandidaten.

2.4.4. **Commissies**

De directie heeft vier commissies ingesteld:

- Beleggingscommissie;
- Risk en auditcommissie;
- Pensioen- en communicatiecommissie.
- Financiële commissie

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie ondersteunt de directie op het gebied van het beleggingsbeleid. De beleggingscommissie vergadert maandelijks op operationeel niveau over de performance en de mandaten van de beleggingsfondsen waarin deelnemers beleggen. Daarnaast wordt elk kwartaal een strategisch beleggingscommissie belegd, waarin de meer strategische onderwerpen besproken worden.

Risk- en audit Commissie

In deze commissie nemen naast medewerkers van het bestuursbureau ook deel een medewerker IAN (internal audit Aegon), de Security manager, de Risk manager en de Compliance manager. De commissie adviseert de directie op het gebied van onder andere (financieel) risicomanagement en naleving wet- en regelgeving. De commissie vergadert maandelijks. Elk kwartaal vindt er een strategische Risk en Audit commissie (RAC) plaats waarin o.a. de RAC rapportage van het afgelopen kwartaal wordt besproken.

Pensioencommunicatiecommissie

De pensioencommunicatiecommissie (hierna 'PCC') adviseert de directie over voorstellen van het Propositieteam 'Defined Contribution' en het bestuursbureau op het gebied van de pensioenregeling en de communicatie hierover richting adviseurs, werkgevers en deelnemers. De PCC vergadert maandelijks op operationeel niveau en daarnaast elk kwartaal op strategisch niveau.

Financiële commissie

De financiële commissie behandelt op operationeel niveau de stand van zaken omtrent financiële aspecten binnen Cappital. Tevens doet het voorstellen en geeft het adviezen aan de directie voor het verbeteren van de verschillende aspecten rondom de financiën. Bij de financiële commissie is een afvaardiging vanuit Aegon Nederland, de financiële administratie van TKP Pensioen, Bestuursbureau en de directie aanwezig. De financiële commissie vergadert maandelijks.

2.4.5. Bestuursbureau

Het bestuursbureau bereidt de overleggen van directie, Raad van Commissarissen en de verschillende commissies voor. Het bestuursbureau bewaakt de jaarplanning waarin in alle activiteiten van Cappital zijn beschreven en de uitvoering van deze activiteiten. Tevens wordt in de herzieningskalender de actualiteit van de relevante governance documenten bewaakt. Daarnaast is het verantwoordelijk voor de kwaliteit en optimalisatie van de uitbestedingen. Per 31 december 2018 zijn vijf personen werkzaam voor het bestuursbureau (2017: 2). Het bestuursbureau kent vier verschillende werkvelden: SLA-management, Bestuursondersteuning, Productmanagement en Procesmanagement. De medewerkers op deze vier werkvelden worden zowel hiërarchisch als functioneel aangestuurd door de manager van het bestuursbureau. Het bestuursbureau is de verbinding tussen directie en Raad van Commissarissen van Cappital en de uitbestedingspartijen, te weten Aegon Levensverzekering, Aegon Schadeverzekering, Aegon Nederland, TKP Pensioen en TKPI. Met haar activiteiten levert het bestuursbureau een belangrijke bijdrage aan het "in control" zijn van Cappital en een robuuste governance om zo een goede bijdrage te kunnen leveren aan de strategische DC-doelstellingen van Aegon.

3. Gang van zaken gedurende het boekjaar

3.1 Gang van zaken gedurende het boekjaar

Resultaat

In 2018 heeft Cappital een verlies geleden van EUR 3.245 duizend (2017: verlies EUR 816 duizend). In vergelijking met 2017 heeft in 2018 voor het eerst een doorbelasting van overheadkosten plaatsgevonden. De huidige omvang van activiteiten is nog niet toereikend om de uitvoeringskosten te kunnen dekken. Om tot een positief resultaat te komen zal Cappital de komende jaren blijven inzetten op verdere groei. Daarnaast zal de omvang moeten bijdragen aan relatief lagere kosten voor het pensioen- en vermogensbeheer. Tevens is het verlagen van de kosten belangrijk.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van Cappital bedraagt EUR 7.693 duizend per 31 december 2018 (2017: EUR 3.438 duizend). Het verlies over 2018 is ten laste van het eigen vermogen gebracht. Om te voorkomen dat de vermogenspositie onder de vermogensrequisieten terecht zou komen is in 2018 een kapitaalstorting van EUR 7,5 miljoen ontvangen van moedermaatschappij Aegon Nederland.

Fusie van Aegon premiepensioeninstellingen

Bij het ontstaan van de PPI-markt in 2011 besloot Aegon de deelmarkten te bedienen met twee PPI-concepten. Aegon PPI richtte zich vooral op kleinere ondernemingen met het Aegon Pensioenabonnement, terwijl Cappital de corporate markt bediende.

Eind 2017 is Aegon gestart met de samenvoegen van haar twee premiepensioeninstellingen, waarbij Cappital de verkrijgende partij is. Aegon wil met het samenvoegen van de PPI's de ontwikkeling van de digitale dienstverlening versnellen en klanten meer keuzemogelijkheden bieden. Door de fusie van beide entiteiten per 1 januari 2019 wordt een deel van de noodzakelijke schaalvergroting gerealiseerd. De nieuwe organisatie heet AegonCappital B.V.

Communicatie

Deelnemers bewust maken van hun pensioenopbouw is een zeer belangrijk thema voor Aegon Cappital. Juist bij een beschikbare premiereregeling kan een deelnemer eigen keuzes maken; bijvoorbeeld de keuze voor een bepaald beleggingsprofiel. In 2018 is veel aandacht besteed aan nieuwe manieren om op laagdrempelige wijze contact te leggen met deelnemers. Daarvoor is de Aegon Cappital pensioenapp ontwikkeld die begin 2019 is gelanceerd. Deze app wordt gedurende 2019 uitgebreid met profielwijzer en keuze voor een beleggingsprofiel. Daarnaast is de 'mijn omgeving' voor deelnemers vernieuwd. In de nieuwe 'mijn omgeving' zien deelnemers in één oogopslag relevante informatie en mogelijkheden om eigen keuzes te maken in de pensioenregeling. De verbetering van de 'mijn omgeving' wordt ook in 2019 voortgezet. Een belangrijke doelstelling van Aegon Cappital is om deelnemers meer bij hun pensioenregeling te betrekken.

3.2 Gang van zaken voor risico deelnemers

Beleggingen voor risico deelnemers

Het belegd vermogen van Cappital is ook in 2018 gegroeid en bedraagt EUR 1.460 miljoen eind 2018 (2017: EUR 1.321 miljoen). De toename is het gevolg van groei van de portefeuille (in aantallen deelnemers), premiestortingen van deelnemers en ingebrachte waardeoverdrachten. Helaas hebben de beleggingen, met name in het vierde kwartaal, negatief gendeerd waardoor het belegd vermogen is afgenomen.

3.3 Solvabiliteitseisen

Cappital heeft gedurende 2018 voldaan aan de solvabiliteitseisen vanuit het Besluit Prudentiële Regels Wet financieel toezicht (hierna BPR Wft), alsook aan de intern gestelde kapitaalsvereisten. Voor verder details rondom deze eisen zie toelichting 9.2 van de jaarrekening.

Ook in 2019 zal, met oog op de verwachte groei, periodiek beoordeeld worden op Cappital aan de interne en externe solvabiliteitseisen blijft voldoen.

4 Risicomanagement

4.1 Algemeen

Als een financiële instelling beheert Cappital risico's ten behoeve van haar klanten en andere belanghebbenden. Dientengevolge is het bedrijf blootgesteld aan een aantal operationele en financiële risico's. Cappital's risicobeheers- en controlesystemen zijn ontworpen om ervoor te zorgen dat deze risico's effectief en efficiënt worden beheerd op een manier die is afgestemd op de strategie van de onderneming. De risicobeheers- en controlesystemen vormen een integraal onderdeel van de risicobeheers- en controlesystemen van Aegon Nederland, die zijn gebaseerd op het Enterprise Risk

Management (ERM) framework. Het Aegon ERM Framework is gebaseerd op het COSO ERM Framework van 2017.

4.2 Doelstelling

Het voornaamste doel van de risicobeheersingsstructuur van Aegon Nederland, is om belanghebbenden, waaronder klanten, aandeelhouders en werknemers, te beschermen tegen zaken die een duurzaam behalen van haar doelen in de weg staan.

Aegon Nederland heeft een risicomangementstructuur die binnen de kaders van het Internal Control Framework van Aegon N.V. past. De risicomangementfunctie is ingericht met specifieke aandacht voor zowel operationele en financiële risico's.

4.3 Monitoring en evaluatie

Risico's en potentiële bedreigingen in relatie tot de toekomstige solvabiliteit worden geëvalueerd in het Middellange Termijn Plan (MTP), dat bestaat uit het business plan voor een periode van vijf jaren. Het MTP bestaat onder meer uit verschillende stress- en scenariotesten om Aegon meer inzicht te geven hoe zij is blootgesteld aan macro- en micro-economische factoren. Door deze testen kan Aegon de impact van de verschillende scenario's op haar risicoprofiel, bedrijfsresultaten en kapitaalpositie beoordelen.

Verdere monitoring van risico's vindt plaats via tussentijdse reviews en overleggen in maandelijkse riskcommittees en kwartaallijkse risk en audit committees. Hier worden aan de hand van een ieder kwartaal opgesteld risicoprofiel de aan de orde zijnde risico's van Cappital met directie besproken en waar nodig de juiste beheersingsmaatregelen getroffen.

4.4 Lines of defence

De governance en risicobeheersing van Aegon Nederland, en daarmee die van Cappital, is gebaseerd op het model van drie verantwoordelijkheidslagen ('three lines of defence'). De algehele verantwoordelijkheid voor risicobeheer ligt bij de directie. De toepassing van de drie verdedigingslijnen maakt een professionele risicocultuur mogelijk waarin risicomangement optimaal kan worden ingebed in het bedrijf.

De eerste lijn bestaat uit de medewerkers en het management van het bedrijfsonderdeel zelf. Zij dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het identificeren en beheersen van alle relevante risico's die samenhangen met de verkoop en administratie van het Pensioenabonnement.

De tweede lijn bestaat uit de functies Risk Management, Compliance en Security. Deze functies ondersteunen Cappital bij de identificatie van relevante risico's en toetsen de opzet, het bestaan en de werking van de benodigde risicobeheersingsmaatregelen. De tweede laag beoordeelt tevens of, op basis hiervan, de belangrijkste risico's adequaat worden beheerst. De tweede laag faciliteert en houdt toezicht op de effectiviteit en integriteit van ERM binnen het bedrijf.

De derde lijn bestaat uit de functie Internal Audit Nederland. Internal Audit Nederland beoordeelt of de eerste en tweede lijn hun activiteiten conform de daaraan gestelde eisen uitvoeren en biedt, dit behelst dus assurance opinies over de doeltreffendheid van de interne controle, risicobeheer en governance-systemen. Eventuele bevindingen van de tweede en derde laag worden direct aan de directie gerapporteerd. De tweede en derde laag hebben tevens een directe rapportagelijne naar de Raad van Commissarissen, mede om de Raad van Commissarissen in staat te stellen effectief en goed toezicht op de directie uit te voeren.

4.5 Risicobeheersing

Het risicomanagement moet ervoor zorgen dat de directie de risico's van Cappital kan beheersen. Om de door de directie geformuleerde doelstellingen te bereiken heeft zij voldoende inzicht nodig in de mate waarin:

- De strategische en operationele doelstellingen worden bereikt.
- Risico's worden onderkend en beheerst.
- Rapportages betrouwbaar zijn.
- Cappital zich houdt aan relevante wet- en regelgeving.

Geïdentificeerde risico's

Cappital wordt geconfronteerd met een aantal risico's, dat door interne of externe factoren veroorzaakt kan worden. Deze kunnen van invloed zijn op de bedrijfsvoering, winstgevendheid of de waarde van zijn investeringen. Risico's kunnen worden onderverdeeld in strategische -, financiële - en operationele risico's.

Strategisch risico	Financiële risico's	Operationele risico's
Strategisch risico	Kredietrisico	Informatiebeveiliging risico's
	Liquiditeitsrisico	Integriteitsrisico
	Marktrisico	Procesuitvoeringsrisico
	Valutarisico	Regelgevende- en compliance risico's
	Renterisico	Uitbestedingsrisico
	Solvabiliteitsrisico	

Deze risicocategorieën bevatten specifieke risico's waarop beleid en beheersmaatregelen van toepassing zijn. De zwaarte van dat beleid en die beheersmaatregelen hangen samen met de risicohouding van Cappital en omvang van het risico. De risicohouding, die kan worden getypeerd als *risicomijdend*, is in 2018 geactualiseerd door de directie en afgestemd met de Raad van Commissarissen. Cappital accepteert geen grote risico's in haar strategie en bedrijfsvoering. Voor de meeste risico's zijn daarom meerdere beheersingsmaatregelen getroffen. Risico's die onacceptabel groot zijn, krijgen direct managementaandacht en worden aan de Raad van Commissarissen gerapporteerd

De voornaamste risico's die de directie van Cappital in 2018 heeft geïdentificeerd zijn:

- Solvabiliteitsrisico (zie 4.7)
- Integriteitsrisico (zie 4.8.2)
- Regelgevende- en compliance risico (zie 4.8.4)
- Uitbestedingsrisico (zie 4.8.5)

4.6 Strategisch risico

Net als elke andere onderneming onderkent Cappital risico's die kunnen voorkomen in de bedrijfsvoering, zoals het niet langer kunnen meekomen met (nieuwe) concurrentie of technologische ontwikkelingen. Om dit te beperken worden nieuwe activiteiten en ontwikkelingen zowel intern als extern, grondig voorbereid en getest. Het is essentieel voor Cappital om verder te groeien en voldoende schaalgrootte te krijgen om gezonde marges te behalen en zo winstgevend te worden.

Zie informatie in sectie 4.3 hoe het strategisch risico gemonitord wordt door Aegon via het Middellange Termijn Plan (MTP).

4.7 Financiële risico's

4.7.1 Solvabiliteitsrisico

Met de groei van het aantal deelnemers en belegd vermogen neemt het vereist eigen vermogen toe dat Cappital moet aanhouden voor eventuele calamiteiten. De vereiste interne en externe solvabiliteit wordt op kwartaalbasis gemonitord en afgezet tegen het aanwezige eigen vermogen. Hierbij wordt ook gekeken naar de langere termijn verwachting. Het eigen vermogen van Cappital voldoet aan de eisen die de toezichthouder stelt aan de solvabiliteit van premiepensioeninstellingen en aan de intern opgelegde strengere vereisten. De enig aandeelhouder van Cappital, Aegon Nederland is financieel solide en daarmee is verder groei en continuïteit van de dienstverlening gewaarborgd. Daarbij is met Aegon Nederland een funding-overeenkomst afgesloten op grond waarvan eventuele verliezen worden aangezuiverd.

4.7.2 Andere financiële risico's

Binnen de beschikbare premieregeling worden de beleggingsrisico's gedragen door de deelnemers. De PPI heeft geen significante financiële risico's, maar heeft wel een zorgplicht. Voor een beschrijving van deze risico's, alsook de wijze waarop Cappital daarmee omgaat, word verwezen naar toelichting 5.3 van de jaarrekening.

Het opgebouwde vermogen van deelnemers aan een pensioenregeling bij Cappital worden als volgt beschermd bij een eventueel faillissement van Cappital:

- De regelgeving over vermogensscheiding ten aanzien van Cappital sluit aan bij het huidige regime voor retail beleggingsfondsen. De zogeheten rangregeling bewerkstelligt dat in eerste instantie kosten voor beheer en de bewaring uit het vermogen van het beleggingsfonds worden voldaan en dat in tweede instantie de deelnemers hun aanspraken verzilverd zien. Overige crediteuren komen pas aan de beurt als vast is komen te staan dat de eerder genoemde vorderingen ook in de toekomst niet meer voor kunnen komen.

4.8 Operationele risico's

4.8.1 Informatiebeveiligingsrisico

Informatiebeveiligingsrisico houdt verband met de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van informatie. Toegang tot gegevens door onbevoegde partijen kan leiden tot verlies van concurrentievoordelen of tot privacy gerelateerde risico's. Informatiebeveiligingsrisico omvat niet-geautoriseerde of onjuiste wijzigingen in zakelijke gegevens of toepassingen (*business process controls*) wat kan leiden tot fraude, fouten of falende interne controles. Het omvat ook het verlies van gegevens en systemen (of het niet beschikbaar zijn daarvan), dat kan leiden tot een onvermogen om te voldoen aan de behoeften van het bedrijfsproces.

Aegon beschermt en versterkt continu de bestaande beveiligingcontrolemgeving en gebruikt preventieve tooling om de impact en de blootstelling aan nieuwe en bestaande bedreigingen te minimaliseren. Evaluaties van veiligheidscontroles – met inbegrip van detectie- en reactiemogelijkheden worden vaak uitgevoerd door zowel interne als externe deskundigen. Geïdentificeerde kwetsbaarheden worden opgevolgd door risicogebaseerde actieplannen, die zijn gemeld, bijgehouden en gecontroleerd door de directie.

De nieuwe privacywetgeving, ook wel bekend als General Data Protection Regulation (GDPR) of de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), is op 25 mei 2018 in werking getreden. De AVG stelt eisen aan procedures voor onder andere het verwerken en het beveiligen van persoonsgegevens en het voorkomen en melden van datalekken. Aegon Nederland, als verwerkingsverantwoordelijke heeft haar interne processen en procedures daarvoor aangepast. Cappital heeft deze taken uitbesteed aan Aegon Nederland en monitort de nakoming hiervan via de uitbestedingsrelatie.

4.8.2 Integriteitsrisico

Een goede reputatie en vertrouwen van klanten zijn een randvoorwaarde voor het voortbestaan en de verdere groei. Jaarlijks voert de directie een integriteitsrisicoanalyse (ook wel SIRA: Systematische uitvoeren van de integriteitsrisico analyse) uit. Ook in 2018 is dit uitgevoerd en heeft de directie aandacht besteed aan de risk appetite op het gebied van integriteitsrisico. In de processen zijn controles ingebouwd om uitvoering te geven aan het CDD-beleid.

4.8.3 Procesuitvoeringsrisico

Cappital is een relatief kleine organisatie en loopt daarmee een operationeel risico op het gebied van kennis en beschikbaarheid van personeel. Dit risico is ondervangen door het uitbesteden van processen en taken aan bedrijfsonderdelen van Aegon Nederland. De relaties tussen Cappital en deze bedrijfsonderdelen zijn vastgelegd in overeenkomsten. Voor het outsourcen van diensten wordt het beleid van Aegon Nederland gevolgd. Cappital blijft verantwoordelijk voor de diensten die zij uitbesteedt. Zie voor meer informatie toelichting 4.8.5 'Uitbestedingsrisico'.

4.8.4 Regelgevende- en Compliance risico's

De pensioenactiviteiten van Cappital zijn onderhevig aan uitgebreide regelgeving en toezicht. Wijzigingen in de huidige wet- en regelgeving kunnen van invloed zijn op de producten en bedrijfsvoering van Cappital en worden nauwlettend gevolgd, zodat hier tijdig actie op kan worden genomen. Voorbeelden hiervan zijn de RJ 611 richtlijn voor *Premiepensioeninstellingen*, alsook de nieuwe privacywetgeving (zie 4.8.1) die in het huidige jaar geïmplementeerd zijn.

Cappital, wil naleving van wetten, voorschriften, zakelijke principes, gedragsregels, klantovereenkomsten en gevestigde goede zakelijke praktijken in elk aspect van de organisatie verankeren. Belangrijke actuele onderwerpen zijn: sanctierecht, belangenconflicten, nieuwe privacy wetgeving en Wft. Naast het bevorderen van integriteit is het opzetten en onderhouden van effectieve compliancerisicobeheer- en controlesystemen, inclusief monitoring en rapportage. Daarbij steunt Cappital grotendeels op de maatregelen die binnen Aegon Nederland zijn getroffen, waarbij een proces is geïmplementeerd dat de impact van nieuwe wet- en regelgeving signaleert en tijdig toepast.

Om de belangen van klanten optimaal te beschermen, volgt elke nieuwe en bijgewerkte propositie een goedkeuringsproces. In dit proces worden de risico's in een propositie zorgvuldig in balans gebracht en getoetst aan de zorgplicht jegens de klant, financiële duurzaamheid en geschiktheid binnen de visie, strategie en doelstellingen van Aegon Nederland. Een voorstel komt pas op de markt als het goedkeuringsproces met succes is afgerond. Naast het goedkeuringsproces voor voorstellen gebruikt Aegon Nederland een propositiebeoordelingsproces voor bestaande proposities. Beide processen bepalen of een propositie voldoet aan de huidige standaarden van Aegon Nederland. Ze nemen wettelijke eisen op en gaan na of de propositie kostenefficiënt, nuttig, veilig en begrijpelijk is voor de doelgroep en of deze aansluit op de visie, strategie, kernwaarden en competenties van Aegon Nederland. Aegon Nederland past het goedkeuringsproces aan waar nodig om de belangen van klanten te beschermen. Dit is een punt van voortdurende aandacht.

4.8.5 Uitbestedingsrisico

Cappital dient het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de uitbestede werkzaamheden worden geschaad zoveel mogelijk te beheersen. Cappital heeft de uitbestede werkzaamheden contractueel vastgelegd in uitbestedingsovereenkomsten. De operationele uitwerking is beschreven in Service Level Agreements (SLA's).

De uitbestedingspartners TKP Pensioen, Aegon Levensverzekering, Aegon Investment Management en TKP Investments stellen jaarlijks een ISAE 3402 type II rapport op met een assurancerapport van een externe accountant. Cappital beoordeelt of de scope van deze rapporten afdoende is. Als dit niet het geval is worden aanvullende beheersmaatregelen genomen. Ook beoordeelt Cappital of de externe accountant uitzonderingen op de beheersmaatregelen heeft geconstateerd en zo ja, in hoeverre deze impact hebben gehad op het behalen van de controledoelstellingen. Bij de formulering van de beheersingsdoelstellingen, zoals beschreven in de ISAE 3402 rapporten nemen de uitbestedingspartijen aan dat klanten eigen beheersmaatregelen rondom hun uitbesteding van de pensioenadministratie hebben geïmplementeerd. Deze worden in de rapporten ook toegelicht. Cappital heeft deze beoordeeld en vastgesteld dat deze beheersmaatregelen aanwezig zijn.

Om de risico's ten aanzien van de uitbesteding verder te beheersen is er frequent overleg tussen Cappital en haar uitbestedingspartners. Deze overleggen worden vastgelegd in notulen. Er is periodiek overleg over de operationele performance, eventuele issues en over de implementatie van productverbeteringen of -aanpassingen. De implementatie van productverbeteringen en -aanpassingen worden bijgehouden met behulp van een backlog overzicht.

Ieder kwartaal controleert Cappital aan de hand van de opgestelde service level rapportages in hoeverre de uitbestedingspartners voldoen aan de afspraken die zijn overeengekomen. Uitkomsten van deze beoordelingen worden besproken met de uitbestedingspartners en vastgelegd in een directievergadering. Afwijkingen op gemaakte afspraken worden besproken en voorzien van acties.

5 Toekomstige ontwikkelingen

5.1 Marktontwikkelingen

Een nieuw pensioen akkoord is op korte termijn niet te verwachten. De gesprekken tussen het kabinet en werknemers- en werkgeversorganisaties zijn in november 2018 vastgelopen. Struikelblokken waren de stijgende AOW-leeftijd, het schrappen van de boete op prepensioen en de mogelijkheid om eerder met pensioen te gaan voor mensen met een zwaar beroep. Gevreesd wordt voor kortingen door pensioenfondsen in 2020 en 2021. Dit is mede ingegeven door de marktontwikkelingen in 2018. De combinatie van een nog steeds historisch lage rente en een turbulente aandelenmarkt in 2018 bepalen de dekkinggraad van pensioenfondsen. De druk op de politiek en sociale partners neemt hiermee toe voor het nemen van maatregelen.

De ontwikkeling van deelnemers die door middel van een beschikbare premie regeling een pensioen opbouwen groeit gestaag voort. De premie pensioeninstelling heeft inmiddels een vaste plaats in het pensioenlandschap verworven. In het derde kwartaal van 2018 waren er 672.280 werknemers die via een PPI een pensioen opbouwen ten op zichte van 534.288 werknemers een jaar eerder (bron: DNB). De verwachting is dat deze groei nog voortzet. Aangezien schaalgrootte belangrijk is voor een (kosten)efficiënte uitvoerder als een PPI is ook de verwachting dat het aantal aanbieders in de toekomst zal afnemen. In 2018 is het startsein gegeven voor het samengaan van Aegon PPI en Cappital onder de nieuwe naam Aegon Cappital. Met meer dan 200.000 deelnemers heeft Aegon een uitstekende uitgangspositie voor de toekomst.

De consolidatie op de PPI markt is in 2018 verder doorgegaan. Er is sprake van een concurrerende markt waardoor er druk staat op de winstmarges. Het prijselement blijft een zeer belangrijk onderdeel van de propositie.

De Wet waardeoverdracht kleine pensioenen is in werking getreden. Op dit moment worden voorbereidingen getroffen om ervoor te zorgen dat er daadwerkelijk kleine pensioenen (onder de afkoopgrens van EUR 484,09 (2019)) automatisch kunnen overgaan van de ene naar de andere pensioenuitvoerder. Voor nieuwe kleine pensioenaanspraken, ontstaan vanaf 1 januari 2018, geldt dat deze inmiddels automatisch mogen worden overgedragen. Echter, pensioenuitvoerders hebben vanaf 1 juli 2018 een jaar de tijd gekregen om hun systemen in te richten op de gegevensuitwisseling met het Pensioenregister en daarmee (indirect) met andere pensioenuitvoerders. De gegevensuitwisseling en de daarop volgende waardeoverdrachten moeten uiterlijk in augustus 2019 mogelijk zijn. Er komt een plan waarin 'oude' kleine aanspraken gefaseerd worden overgedragen. Hierbij speelt de capaciteit van Pensioenregister een rol, maar ook de belangen van de betrokken pensioenuitvoerders. Fondsen en verzekeraars moeten in de eerste helft van 2020 een opgave vragen van actieve deelnemers bij Pensioenregister.

Nederlandse pensioeninstellingen, zoals de PPI's, moeten voldoen aan Europese regels voor bestuur, governance, communicatie en beleggingsbeleid. Deze regels staan in de IORP II-richtlijn. IORP is de afkorting voor "institution for occupational retirement provision". IORP II vervangt de richtlijn uit 2003 en is een stuk uitgebreider. Op 13 januari 2019 moet de IORP II-richtlijn volledig zijn geïmplementeerd in de Europese Unie en dus in Nederland. Vanuit IORP II moet een PPI een risicobeheerfunctie en een interne auditfunctie hebben. Deze functies zijn per 13 januari 2019 uitbesteed aan Aegon Nederland.

5.2 Ontwikkelingen binnen de eigen organisatie

Mede als gevolg van de fusie zal zowel worden geïnvesteerd in verbetering en harmonisering van processen. Daarnaast zal met de vermogensbeheerders worden gekeken naar het beter optimaliseren van de beleggingsmogelijkheden, waardoor voor deelnemers een nog passender productaanbod ontstaat, maar wel tegen de laagst mogelijke kosten. Er worden op heel korte termijn geen significante ontwikkelingen verwacht op het gebied van IT, financiering, investeringen en personeel die een significante impact op het resultaat van Cappital zullen hebben.

5.3 Gebeurtenissen na balansdatum

De voorgenomen fusie tussen Aegon PPI en Cappital heeft per 1 januari 2019 plaatsgevonden, waar Cappital de overnemende partij is. Zie toelichting 3.1 'Gang van zaken zaken gedurende het boekjaar' van de bestuursverslag voor meer details.

Er zijn verder geen belangrijke gebeurtenissen die van belang zijn voor dit verslag.

Den Haag, 15 mei 2019

F.A. Bart

D.E.W. Korbee

Verslag van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen van Cappital (tot 1 januari 2019) en Aegon Cappital bestaat uit de heren J.A.J. Vink en S.H. Linnenbank. De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het door de directie gevoerde beleid en deze met raad ter zijde te staan. De Raad van Commissarissen bespreekt de kwartaalresultaten en waarderingsgrondslagen, de interne controleprocedures, de risico's en de strategie van de onderneming.

In 2018 heeft de Raad van Commissarissen een vijftal vergaderingen gehouden. Beide commissarissen waren hierbij aanwezig. In de vergaderingen zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

- Relaunch van de nieuwe propositie Aegon Cappital
- Voorgenomen fusie tussen Aegon PPI en Cappital
- Strategie (onderverdeeld in Commercie, Operaties en Financiën) en de uitvoering hiervan;
- Beleggingen en beleggingsperformance;
- Risico en Compliance;
- Toezicht;
- Audit.

Overige onderwerpen die zijn besproken:

- Kapitaalspositie, kapitaalstortingen en gewenste solvabiliteit;
- Evaluatie uitbestedingen;
- Doorbelastingen van Aegon Nederland;
- Jaarverslag 2017;
- Impact wijzigingen Aegon organisatie;
- Evaluatie eigen functioneren Raad van Commissarissen;
- Systematische integriteitsrisico-analyse (SIRA) en risk appetite;

In de vergaderingen is een aantal bevindingen en aanbevelingen gedaan. Deze zijn besproken met de directie. De belangrijkste staan hieronder vermeld:

- De marketing- en sales van Cappital door de Aegon Zakelijk organisatie, inclusief de relaunch van de nieuwe Aegon Cappital propositie, vergt extra aandacht van bestuur en Raad van Commissarissen.
- De adviseursbediening dient verder te worden geoptimaliseerd.
- Extra aandacht voor voldoende beschikbaarheid van resources bij de uitbestedingspartners
- Doorbelastingen vanuit Aegon Nederland dienen kritisch te worden bekeken.
- De Raad van Commissarissen is akkoord gegaan met de fusie van Aegon PPI en Cappital.

Als onderdeel van het governance bouwwerk is een Raad van Commissarissen Reglement vastgesteld. In dit reglement zijn de taken en bevoegdheden van de Raad van Commissarissen nader uitgewerkt. De in dit reglement opgenomen Profielschets van een lid van de Raad van Commissarissen is tevens uitgebreid met een Competentieoverzicht van de huidige commissarissen. Dit reglement is in 2018 geactualiseerd.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het interne toezicht. In de 'Rapportage Intern Toezicht in het kader van Pension Fund Governance' rapporteert zij jaarlijks over de wijze waarop dit toezicht concreet is vormgegeven.

Den Haag, 15 mei 2019

De Raad van Commissarissen van Aegon Cappital,

J.A.J. Vink

S.H. Linnenbank

Jaarrekening

Winst- en verliesrekening

Resultaten voor risico PPI

Baten

Kostenvergoedingen

Totale baten

Lasten

Uitvoeringskosten

Overige lasten

Totale lasten

Resultaat voor risico PPI

Toelichting	2018	2017 *
13.1	4.251	3.261
	4.251	3.261
13.2	-7.243	-4.011
	-253	-66
	-7.496	-4.077
	-3.245	-816

Resultaten voor risico deelnemers

Premiebijdragen

Overdrachtssom overgenomen pensioenverplichtingen

Beleggingsresultaten voor risico deelnemers

Expiratiekapitaal en afkopen

Overdrachtssom overgedragen pensioenverplichtingen

Overige wijzigingen

Mutatie voorziening verplichtingen voor risico deelnemers

Totaal resultaat voor risico deelnemers

Toelichting	2018	2017
	232.866	169.906
	35.867	177.469
13.3	-91.159	95.284
	-22.547	-14.040
	-14.383	-5.507
	-1.852	-1.401
	138.792	421.711
10.1	-138.792	-421.711
	0	0

* Cijfers zijn geherrubriceerd om te voldoen aan de gewijzigde verslaggevingsvereisten. Zie ook paragraaf 3.1.1.

Kasstroomoverzicht

Bedragen in EUR 1.000

	Toelichting	2018	2017 *
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Ontvangen kostenvergoedingen	13.1	4.243	3.221
Betaalde uitvoeringskosten	11 & 13.2	-6.713	-4.634
Overige mutaties**	11	-308	863
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		-2.778	-550
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Agiostorting	9	7.500	-
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten		7.500	-
Netto toe/(afname) liquide middelen		4.722	-550
Totaal liquide middelen stand begin boekjaar	8	5.825	6.375
Totaal liquide middelen stand eind boekjaar	8	10.547	5.825

* Cijfers zijn geherrubriceerd om te voldoen aan de gewijzigde verslaggevingsvereisten. Zie ook paragraaf 3.1.1.

** De overige mutaties hangen onder andere samen met ontvangen verzekeringspremies die nog afgedragen moeten worden aan de verzekeraars.

Toelichting op de jaarrekening

1. Algemene informatie

Cappital Premiepensioeninstelling B.V., opgericht en gevestigd in Nederland, is een besloten vennootschap naar Nederlands recht en staat geregistreerd onder nummer 52912299 bij de Kamer van Koophandel van Groningen. Cappital Premiepensioeninstelling B.V., (in het vervolg Cappital) is op 30 mei 2011 opgericht.

Cappital Premiepensioeninstelling B.V. is een volledige dochter van Aegon Nederland N.V. (in het vervolg 'Aegon Nederland'). Aegon Nederland N.V. is een 100% dochter van Aegon Europe Holding B.V. te Den Haag. Aegon N.V. te Den Haag staat aan het hoofd van de wereldwijde Aegon groep.

2. Premiepensioenregeling

Activiteiten

Cappital is een geregleerde premiepensioeninstelling (hierna PPI) in de zin van de Wet op het financieel toezicht. Cappital is pensioenuitvoerder voor beschikbare premieregelingen. Zij mag zelf geen verzekeringstechnische risico's of risico's inzake de beleggingen van haar deelnemers dragen. De premies voor de verzekering van garanties van de pensioenuitkering, het nabestaandenpensioen en het ANW-hiaatpensioen worden doorgegeven aan Aegon Levensverzekering of ElipsLife; de premie voor de verzekeringspremie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid worden aan Aegon Schadeverzekering doorgegeven.

Vergunningen

Cappital heeft een vergunning van De Nederlandsche Bank voor het uitoefenen van het bedrijf van premiepensioeninstelling als bedoeld in artikel 2.54g van de Wet op het financieel toezicht, alsmede een vergunning om als bemiddelaar in verzekeringen op te treden als bedoeld in artikel 2.54h, tweede lid, van de Wet op het financieel toezicht.

Kenmerken

De belangrijkste kenmerken van de regeling die Cappital uitvoert zijn:

- Opbouw van een pensioenkapitaal door middel van inleg van beschikbare premies en behaalde rendementen op beleggingen.
- Op pensioendatum kan van het pensioenkapitaal een ouderdompensioen bij een verzekeraar aangekocht worden. Bij het op te bouwen ouderdompensioen wordt rekening gehouden met een 70% dekking voor het partnerpensioen na pensionering;
- Partner- en/of wezenpensioen bij overlijden van de werknemer vóór pensionering;
- Premievrije voortzetting van de financiering van de pensioen- en risicopremie voor het deel dat de werknemer arbeidsongeschikt is;
- Aanvullende mogelijkheid voor een tijdelijk partnerpensioen.

3. Belangrijkste grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

3.1. Basis van opstelling

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, en voldoet aan de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in

Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De jaarrekening 2018 is de eerste jaarrekening die opgesteld is in overeenstemming met de nieuwe Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 611 - *Premiepensioeninstellingen* en de vergelijkende cijfers zijn dienovereenkomstig samengesteld en daarmee (deels) anders gerubriceerd ten opzichte van 2017. Voor informatie over de implementatie van Richtlijn RJ 611 en de aanpassing van de vergelijkende cijfers wordt verwezen naar de toelichting 3.1.1. Anders dan als gevolg van de implementatie van de nieuw geïntroduceerde standaard en een wetwijziging van de Wft (waardoor een PPI ook aan de inrichtingsvereisten van een grote jaarrekening moet voldoen), is de presentatie van de jaarrekening consistent met die van voorgaand jaar.

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de directie zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien dit voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Cappital stelt haar jaarrekening in euro's op. De in de jaarrekening vermelde bedragen luiden in duizend euro's, tenzij specifiek anders benoemd.

De in deze jaarrekening gehanteerde grondslagen zijn gebaseerd op continuïteit van de vennootschap.

3.1.1. **Stelselwijziging – Implementatie van RJ 611 Premiepensioeninstellingen**

De Richtlijn RJ 611 *Premiepensioeninstellingen* (een richtlijn specifiek voor de externe verslaggeving van PPI's) is op 21 februari 2018 definitief geworden en is van toepassing voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2018. Cappital past deze richtlijn met ingang van boekjaar 2018 toe en de vergelijkende cijfers zijn hiervoor retrospectief aangepast.

De belangrijkste uitgangspunten van de richtlijn zijn:

- Separate presentatie van beleggingen en verplichtingen voor risico deelnemers op de balans. Hoewel de risico's van deze beleggingen en verplichtingen niet voor de PPI zijn, worden deze beleggingen en verplichtingen wel op de balans van de PPI opgenomen, omdat deze onlosmakelijk verbonden zijn aan de bedrijfsvoering van de PPI en aan de gebruikers inzicht geven omtrent de omvang van het beheerde vermogen en de verplichtingen.
- Separate presentatie van resultaten voor risico deelnemers in de winst- en verliesrekening. In de winst-en-verliesrekening worden de resultaten voor risico deelnemers als separaat overzicht gepresenteerd onder de resultaten voor risico van de PPI. Deze resultaten worden gepresenteerd onder de resultaten voor risico deelnemers, omdat deze onlosmakelijk verbonden zijn aan de bedrijfsvoering van de PPI en aan de gebruikers inzicht geven omtrent de voor de deelnemers behaalde beleggingsresultaten.
- In het kasstroomoverzicht van de PPI worden geen kasstromen voor risico deelnemers verantwoord.
- In het bestuursverslag is informatie omtrent de uitgevoerde regelingen opgenomen.

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De volgende jaarrekeningposten zijn qua presentatie gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2017:

Balans:

- Liquide middelen die samenhangen met deelnemers worden als onderdeel van de beleggingen voor risico deelnemers gepresenteerd.
- Schulden die samenhangen met deelnemers worden als onderdeel van de verplichtingen voor rekening en risico van deelnemers gepresenteerd.

	2017 Oorspronkelijk	Gewijzigde presentatie	2017 Aangepast
Beleggingen voor risico deelnemers	1.321.133	6.879	1.328.012
Liquide middelen	12.704	-6.879	5.825
Verplichtingen voor rekening deelnemers	1.321.133	6.879	1.328.012
Overige schulden	9.444	-6.879	2.565

Winst en Verliesrekening:

- De presentatie is in lijn gebracht met de eisen van de RJ 611, waardoor meerdere posten anders zijn uitgesplitst. In het overzicht hieronder is de aansluiting gemaakt tussen het resultaat vóór belasting voor risico van de PPI zoals gepresenteerd in de jaarrekening 2017 en de aangepaste cijfers.
- Belangrijkste wijziging is het niet meer verantwoord van verzekeringspremies die worden geïnd en afgedragen aan verzekeringsmaatschappijen.

	2017 Oorspronkelijk	Gewijzigde presentatie	2017 Aangepast
Opbrengsten: Ontvangen vergoedingen	21.868	-18.607	3.261
Kosten: Verzekeringspremies	-18.607	18.607	-
Uitvoeringskosten	-4.011	-	-4.011
Overige lasten	-66	-	-66
Resultaat voor belastingen	-816	-	-816

Kasstroomoverzicht

- Alle kasstromen voor risico deelnemers zijn verwijderd.
- Omdat op de bankrekening ook bedragen staan die samenhangen met kasstromen voor risico deelnemers (af te dragen inleg beleggingen en af te dragen verzekeringspremies) is het verschil tussen de stand aan het begin van het jaar en die aan het eind van het jaar als mutatiepost opgenomen

Anders dan als gevolg van de implementatie van RJ 611 (wat ook de inrichtingsvereisten van een grote jaarrekening betreft), is de presentatie van de jaarrekening consistent met die van voorgaand jaar. Deze herrubriceringen hebben geen effect op de nettowinst of de eigen vermogen gehad.

3.2. Algemene grondslagen

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de vennootschap zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de reële waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen verkrijgingsprijs.

3.3. Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

3.4. Functionele valuta

Aegon PPI stelt haar jaarrekening op in euro's, wat ook haar functionele valuta is. De euro is de valuta van de voornaamste economische omgeving waarbinnen Aegon PPI opereert. Er zijn geen transacties in vreemde valuta.

3.5. Beleggingen voor risico deelnemers

Beleggingen voor risico deelnemers betreffen beleggingen waarbij het beleggingsrisico niet bij de PPI ligt. De beleggingen voor deelnemers bestaan uit participaties in diverse beleggingsfondsen. Vorderingen en schulden inzake vastgoedbeleggingen, aandelen en vastrentende waarden betreffende te vorderen respectievelijk te betalen posities, banksaldi en overige vorderingen voor risico deelnemers worden onder de beleggingen geassocieerd.

Beleggingen in gemengde fondsen worden geassocieerd op basis van de classificatie gebruikt door de vermogensbeheerder.

Waardering:

De waardering hiervan plaatsvindt tegen reële waarde, zijnde de intrinsieke waarde van de participaties in deze fondsen. De intrinsieke waarde weerspiegelt de reële waarde van de beleggingsfondsen op het moment van vaststellen van de intrinsieke waarde. De waardering op balansdatum is het aantal participaties maal de laatst bekende koers van het fonds. De onderliggende beleggingen in deze beleggingsfondsen bestaan hoofdzakelijk uit beursgenoteerde beleggingen. Daarnaast wordt ook beperkt in andere financiële instrumenten belegd. Dit zijn financiële instrumenten ter afdekking van het valutarisico en renterisico.

Financiële activa worden verantwoord op het moment van aankoop (trade date), op het moment dat Cappital contractpartij wordt. De beleggingen staan op naam van Cappital en worden voor rekening en risico van de deelnemers gehouden.

De liquide middelen voor rekening van deelnemers hebben betrekking op de nog te beleggen premies die op balansdatum nog niet zijn omgezet in beleggingen. Deze bestaan uit direct opvraagbare banktegoeden en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Beleggingscategorieën

Waar de beleggingen plaatsvinden door middel van participaties in beleggingsinstellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen, bijvoorbeeld in vastgoedbeleggingen, wordt de participatie gerubriceerd in de beleggingscategorie waarin beleggingen van deze soort worden gerubriceerd en dienovereenkomstig gewaardeerd. De participatiewaarde als geheel wordt getoond onder de rubriek waarin beoogd wordt te beleggen. Bij gemengde beleggingsinstellingen wordt aangesloten bij de categorieën die de hoofdcategorie vormen.

3.6. Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa omvatten handelsvorderingen en andere vorderingen alsmede vooruitbetaalde kosten. Deze worden initieel verantwoord tegen reële waarde van de tegenprestatie wanneer zij invorderbaar zijn en worden vervolgens gewaardeerd tegen (geamortiseerde) kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. Zolang de vordering invorderbaar is conform de eisen van de Pensioenwet, waarbij voldaan wordt aan de vereisten rondom debiteurenbeheer, wordt deze op nominale waarde gewaardeerd.

3.7. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan drie maanden hebben. De liquide middelen betreft alleen liquide middelen voor risico van de PPI en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De liquide middelen voor risico van deelnemers worden gepresenteerd onder de beleggingen voor risico deelnemers.

3.8. Eigen vermogen

Het aandelenkapitaal wordt tegen nominale waarde verantwoord. De agioreserve heeft betrekking op vermogensuitbreiding die zonder uitgifte van nieuwe aandelen heeft plaatsgevonden na de oprichting. De overige reserves bestaan uit ingehouden resultaten.

Dividend en andere uitkeringen aan houders van eigen-vermogensinstrumenten worden direct verantwoord in het eigen vermogen. Een verplichting voor niet uitgekeerd dividend wordt verantwoord op het moment dat het dividend is bepaald en goedgekeurd.

3.9. Verplichtingen voor risico deelnemers

De verplichtingen voor risico deelnemers bestaat uit de voorziening verplichtingen voor risico deelnemers en overige schulden voor risico deelnemers. Bij de verplichtingen voor risico deelnemers dragen de deelnemers contractueel de beleggingsrisico's van de hiertegenover staande beleggingen.

De waardering van de beleggingen voor risico deelnemers bepaalt de waardering van de hiertegenover staande verplichtingen voor risico deelnemers, en dit betreft dus de reële waarde van de beleggingen.

Voorziening verplichtingen voor risico deelnemers

Deze post bestaat uit de verplichtingen uit hoofde van beleggingscontracten voor rekening en risico van de deelnemers. Deze worden opgenomen op het moment dat het contract wordt afgesloten en worden van de balans gehaald als de verplichtingen richting deelnemers zijn nagekomen, dat wil zeggen in geval van uitkering op de pensioendatum of bij uitgaande waardeoverdrachten. De verplichtingen bestaan uit het belegd vermogen en de nog af te storten (en te beleggen) premies onder liquide middelen.

Overige schulden voor risico deelnemers

Dit betreft hoofdzakelijk de nog te beleggen bedragen van reeds ontvangen premies, af te dragen verzekeringspremies en de uit te keren winstdelingspool.

3.10. Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden initieel tegen reële waarde verantwoord. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien er geen sprake is van transactiekosten). Een schuld wordt niet langer in de balans opgenomen, wanneer de financiële verplichting nagekomen of ontbonden wordt.

3.11. Algemene grondslagen voor resultaatbepaling

Opbrengsten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Kosten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

In de winst- en verliesrekening worden de baten en lasten verantwoord die gedurende het boekjaar voortvloeien uit de bedrijfsactiviteiten.

Resultaten voor risico PPI

3.12. Kostenvergoedingen

Dit betreft de van werkgevers ontvangen administratiekostenvergoedingen voor de actieve deelnemers, alsmede de overige vergoedingen voor verleende diensten die bij de werkgever in rekening worden gebracht. Deze worden verantwoord als baten in de periode waarin de diensten zijn verleend.

3.13. Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Doorbelaste personeelskosten

Salariskosten en opslagen voor pensioen en sociale lasten voor het personeel dat werkzaam is voor Cappital worden door Aegon Nederland doorbelast.

Doorbelaste support- en overheadkosten

Huisvesting en andere faciliteiten die ter beschikking worden gesteld door Aegon Nederland en de hieraan gerelateerde kosten worden doorbelast aan de gebruikende entiteit.

Overige kosten

Onder deze post worden onder andere de kosten verantwoord die TKP Pensioen in rekening brengt voor het uitvoeren van pensioenadministratie voor Cappel .

Resultaten voor risico deelnemers

3.14. Premiebijdragen

Onder premiebijdragen worden de door deelnemers ingelegde bedragen verantwoord die worden gebruikt voor de opbouw van een werknemerspensioen.

3.15. Overdrachtssom overgenomen pensioenverplichtingen

Onder overdrachtssom overgenomen pensioenverplichtingen worden de collectieve – en individuele waardeoverdrachten vanuit andere pensioenuitvoerders verantwoord.

3.16. Beleggingsresultaten voor risico deelnemers

Onder beleggingsresultaten voor risico deelnemers worden verantwoord de behaalde directe (ontvangen couponrente en dividenden en tevens de opgelopen, maar nog niet ontvangen rente) opbrengsten uit beleggingen, de waardeveranderingen van beleggingen, alsmede overige resultaatcomponenten zoals verdiende interest op bankrekeningen. De niet in contanten uitgekeerde dividenden worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen reële waarde en tegen deze waarde in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

3.16.1. Expiratiekapitaal en afkopen

Onder expiratiekapitaal worden de uitkeringen aan deelnemers verantwoord ten behoeve van pensioeningang en afgekochte pensioen.

3.16.2. Overige wijzigingen

Onder overige wijzigingen wordt met name de sterftewinst bijgeschreven.

3.16.3. Overdrachtssom overgedragen pensioenverplichtingen

Onder overdrachtssom overgedragen pensioenverplichtingen worden de collectieve – en individuele waarde overdrachten naar andere pensioenuitvoerders verantwoord.

3.17. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Overeenkomstig de richtlijnen voor verslaglegging van PPI's (RJ 611) zijn in het kasstroomoverzicht uitsluitend de kasstromen opgenomen die direct samenhangen met de activiteiten van de PPI zelf. De inkomende en uitgaande kasstromen met betrekking tot de beleggingen voor risico van deelnemers en daarmee samenhangende verzekeringspremies worden niet in dit overzicht verantwoord.

4. Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de directie zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Toepassing van de verslaggevingsgrondslagen bij het opstellen van de jaarrekening vereist oordeelsvorming van het management mede op basis van veronderstellingen en schattingen met betrekking tot toekomstige resultaten of andere ontwikkelingen waaronder waarschijnlijkheid, tijdstip of bedragen van toekomstige transacties of gebeurtenissen. Er kan geen zekerheid worden verschaft dat de werkelijke uitkomsten niet materieel zullen afwijken van deze schattingen. Grondslagen die van wezenlijk belang zijn voor het beeld van de jaarrekening en die bij het toepassen ervan complexe schattingen vereisen of in belangrijke mate steunen op oordeelsvorming worden in de volgende paragrafen beschreven.

Het betreft met name het bepalen van reële waarde van activa en passiva, het vaststellen van bijzondere waardeverminderingen en het vaststellen van de voorziening op debiteuren. Hierbij worden de situaties beoordeeld, gebaseerd op beschikbare financiële gegevens en informatie. Hoewel deze schattingen worden gedaan op basis van de meest zorgvuldige beoordeling door het management van actuele gebeurtenissen en acties, kunnen de daadwerkelijke resultaten afwijken van deze schattingen.

4.1. Continuïteitsveronderstelling

Het management schat in dat de organisatie de middelen heeft om het bedrijf in de voorzienbare toekomst voort te zetten. Het management is zich niet bewust van enige materiële onzekerheden die kunnen leiden tot twijfel over de continuïteit. Derhalve wordt de jaarrekening opgesteld uitgaande van continuïteit van de organisatie.

4.2. Bepaling van reële waardes

Voor financiële activa en financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde, wordt aangegeven of de boekwaarden zijn afgeleid van genoteerde marktprijzen, onafhankelijke taxaties, netto-contante waardeberekeningen of dat een andere geschikte methode is gehanteerd

5. Risicobeheersing

5.1. Governance

Cappital heeft haar eigen directie, een Raad van Commissarissen, Bestuursbureau alsook vier commissies die haar ondersteunen.

Directie	De directie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregelingen, zoals de kwaliteit van de dienstverlening en de sturing en beheersing van de uitbestede processen. De directieleden zijn
-----------------	--

	in dienst van Aegon Nederland en hebben, naast directielid van Cappital, ook nog andere functies binnen Aegon Nederland.
Raad van Commissarissen	Cappital heeft een Raad van Commissarissen als intern toezichtsorgaan. De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het functioneren van het bestuur en op de algemene gang van zaken van Cappital.
Bestuursbureau	Het bestuursbureau bereidt de overleggen van directie, Raad van Commissarissen en de verschillende commissies voor. Het bestuursbureau bewaakt de jaarplanning waarin in alle activiteiten van Cappital zijn beschreven en de uitvoering van deze activiteiten. Het bestuursbureau is verantwoordelijk voor het managen van de uitbestedingspartners, Bij het bestuursbureau, werken een Manager, SLA/Risk manager, Productspecialist, Procesmanager en Bestuursondersteuning.
Commissies	
<i>Beleggingscommissie</i>	De beleggingscommissie ondersteunt de directie op het gebied van het beleggingsbeleid. De beleggingscommissie vergadert maandelijks op operationeel niveau over de performance en de mandaten van de beleggingsfondsen waarin deelnemers beleggen. Daarnaast wordt elk kwartaal een strategisch beleggingscommissie belegd, waarin de meer strategische onderwerpen besproken worden.
<i>Risk- en audit Commissie</i>	In deze commissie nemen naast medewerkers van het bestuursbureau ook deel de medewerker IAN, de Security manager, de Risk manager en de Compliance manager. De commissie adviseert de directie op het gebied van onder andere (financieel) risicomanagement en naleving wet- en regelgeving. De commissie vergadert maandelijks.
<i>Pensioencommunicatie Commissie</i>	De pensioencommunicatiecommissie (PCC) adviseert de directie over voorstellen van het Propositieteam 'Defined Contribution' en het bestuursbureau op het gebied van de pensioenregeling en de communicatie hierover richting adviseurs, werkgevers en deelnemers. De PCC vergadert maandelijks op operationeel niveau en daarnaast elk kwartaal op strategisch niveau.
<i>Financiële Commissie</i>	De financiële commissie behandelt op operationeel niveau de stand van zaken omtrent financiële aspecten binnen Cappital. Tevens doet het voorstellen en geeft het adviezen aan de directie voor het verbeteren van de verschillende aspecten rondom de financiën.

5.2. Kapitaalbeheer en solvabiliteit

Cappital is op grond van de Wft alsook het Besluit Prudentiële Regels Wet financieel toezicht (hierna BPR Wft) verplicht een solvabiliteit aan te houden - deze solvabiliteitseis houdt in dat de premiepensioeninstelling met een beheerd pensioenvermogen* hoger dan EUR 250 miljoen een minimaal vereist eigen vermogen van 0,2% van het beheerd pensioenvermogen dient aan te houden, mits de entiteit een beroepsaansprakelijkheidsrisicoverzekering heeft afgesloten. Cappital heeft deze met ingang van 31 december 2017 afgesloten.

*Het beheerd pensioenvermogen van de PPI bestaat uit de beleggingen risico deelnemers zoals verantwoord in de balans van de vennootschap. Overige vorderingen en liquide middelen worden niet meegenomen in de bepaling van het beheerd pensioenvermogen. Voor 2018 betekent dit een minimum eigen vermogen van EUR 2.920 duizend (2017: EUR 2.642 duizend). Cappital heeft gedurende 2018 voldaan aan de solvabiliteitseisen.

Intern kapitaalbeleid

Volgens door de directie vastgestelde intern kapitaalbeleid wordt het wettelijk minimum eigen vermogen verhoogd met 50% (na in acht name van factoren als buffers op de vaste kosten, beroepsaansprakelijkheidverzekeringen en kapitaalbeleid). In totaal dient dan EUR 4.380 duizend als minimum kapitaal aangehouden te worden (2017: 3.963 duizend). Cappital heeft gedurende 2018 voldaan aan de intern gestelde kapitaalsvereisten.

5.3. Risicobeheersing benadering

Binnen de beschikbare premiereregeling worden de financiële risico's gedragen door de deelnemers. In deze paragraaf worden de belangrijkste financiële/beleggingsrisico's voor Cappital en de deelnemers toegelicht, alsook de wijze waarop Cappital daarmee omgaat:

Categorie	Toelichting	
	PPI	Deelnemers
Kredietrisico	Cappital heeft geen significante concentraties van kredietrisico. De liquide middelen staan uit bij gerenommeerde banken. Cappital heeft een rekening-courant positie met Aegon Nederland.	Deelnemers lopen kredietrisico op vastrentende waarden beleggingen. Indien een debiteur niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen (default) is het waarschijnlijk dat dit een negatief effect heeft op het rendement van de vordering op deze debiteur. Dit risico wordt gemitigeerd door diversificatie en spreiding.
Liquiditeitsrisico	Cappital beschikt over voldoende liquide middelen die direct opneembaar zijn, het liquiditeitsrisico is hiermee minimaal.	Illiquiditeit kan leiden tot hoge kosten bij het bijsturen van de beleggingsmix of kan leiden tot een afwijkend risicoprofiel van de portefeuille ten opzichte van de norm, wanneer geen transacties mogelijk zijn. Cappital belegt voor haar deelnemers in beleggingsfondsen. Deze fondsen waren in 2018 goed verhandelbaar.
Marktrisico	Dit risico ligt volledig bij de deelnemers	Voor deelnemers heeft dit risico betrekking op de beleggingen in aandelenfondsen en de vastrentende waardefondsen, voor zover deze worden beïnvloed door de rentespreadontwikkelingen. Dit risico wordt gemitigeerd door diversificatie en spreiding.
Valutarisico	Cappital loopt geen valutarisico, aangezien zij uitsluitend werkzaam is binnen de Europese Unie. Er zijn geen transacties geweest buiten de eurozone.	In het strategisch beleggingsbeleid van Cappital is opgenomen dat het valutarisico gedeeltelijk wordt afgedekt, omdat de pensioenen van de deelnemers uiteindelijk in euro's zullen worden uitgekeerd.
Renterisico	Cappital loopt geen significant renterisico.	Naarmate de pensioendatum van een deelnemer nadert, wordt geleidelijk minder beleggingsrisico genomen. Maar omdat de hoogte van de rente op de pensioendatum ook het aan te kopen pensioen beïnvloedt, wordt er bij het beleggen ook rekening gehouden met het renterisico door te beleggen in een fonds dat het renterisico

		gedeeltelijk afdekt.
Debiteurenrisico	Cappital loopt het risico dat de werkgevers de premies en administratiekosten niet (tijdig) betalen. Cappital monitort de debiteuren conform de vereisten van de Pensioenwet inzake betalingsachterstanden.	Deelnemers kunnen wel risico lopen als zij een eigen bijdrage hebben in de pensioenregeling. De werkgever houdt die maandelijks in en moet dit dat vervolgens afdragen richting Cappital . Het kan dus voorkomen dat een werkgever de inhoudingen wel doet bij de deelnemers, maar niet afdraagt. De deelnemers hebben dan een vordering op de werkgever.

6. Beleggingen voor risico deelnemers

	31-12-2018	31-12-2017
Aandelen	875.269	756.033
Vastrentende waarden	418.161	491.497
Vastgoedbeleggingen	94.779	467
Overige beleggingen	79.649	80.015
Totaal	1.467.858	1.328.012

6.1. Verloopoverzicht beleggingen in beleggingsfondsen

De deelnemers van Cappital beleggen overwegend in Life Cycles. Deze zijn opgebouwd uit beleggingen in diverse beleggingsfondsen. In onderstaande overzichten is een nadere specificatie opgenomen van de beleggingen in de beleggingsfondsen waarin de deelnemers beleggen. De overige beleggingen zijn daarbij exclusief het aan risico deelnemers toe te rekenen deel van de bankstand van EUR 7.933 (31 december 2017: EUR 6.879).

2018

	Aandelen	Vastrentende waarden	Vastgoed beleggingen	Overige beleggingen	Totaal
Stand begin boekjaar	756.033	491.497	467	73.136	1.321.133
Aankopen	1.160.138	629.556	99.181	238	1.889.113
Herwaardering	-85.274	-3.364	-2.277	752	-90.163
Verkopen	-955.628	-699.528	-2.592	-2.410	-1.660.158
Stand einde boekjaar	875.269	418.161	94.779	71.716	1.459.925

2017

	Aandelen	Vastrentende waarden	Vastgoed beleggingen	Overige beleggingen	Totaal
Stand begin boekjaar	518.557	348.211	514	32.140	899.422
Aankopen	156.892	177.099	216	40.972	375.179
Herwaardering	86.290	9.557	22	27	95.896
Verkopen	-5.706	-43.370	-285	-3	-49.364
Stand einde boekjaar	756.033	491.497	467	73.136	1.321.133

De overige beleggingen bestaan uit:

	31-12-2018	31-12-2017
Liquide middelen	88.380	83.274
Beleggingsvorderingen	2.661	352
Schulden lopende transacties	-19.836	-11.068
Grondstoffen	511	578
	71.716	73.136

De beleggingen hebben geen directe beursnotering omdat deze plaatsvinden in beleggingsfondsen. De beleggingen in deze beleggingsfondsen hebben vaak wel een directe marktwaardering. Daarmee is voor de waardering sprake van zogenaamd afgeleide marktnoteringen. Met betrekking tot het vrij ter beschikking staan van de beleggingen, zijn er geen beperkingen.

7. Vorderingen en overlopende activa

De samenstelling van de vorderingen per balansdatum is:

	31-12-2018	31-12-2017
Te vorderen premie	-	50
Vorderingen op werkgevers	113	24
Te ontvangen verzekeringsclaim	93	100
Overige vorderingen	35	4
	241	178

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

8. Liquide middelen

	31-12-2018	31-12-2017
Banksaldi	10.547	5.825

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap en betreffen tegoeden die worden aangehouden bij Nederlandse kredietinstellingen exclusief het deel ten behoeve van deelnemers. Het banksaldo bedraagt per 31-12-2018 € 18.480 waarvan € 7.933 (31-12-2017: € 12.704 waarvan € 6.879) onder beleggingen voor risico deelnemers wordt gepresenteerd.

9. Eigen vermogen

	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017
Aandelenkapitaal	9.1	-	-
Agioreserve	9.2	12.000	4.500
Overige reserves		-1.062	-246
Resultaat boekjaar		-3.245	-816
Totaal	9.3	7.693	3.438

9.1. Aandelenkapitaal

Het aandelenkapitaal bedraagt € 100 en bestaat uit 100 gewone aandelen met een nominale waarde van € 1,00. Aegon Nederland is de enige aandeelhouder.

9.2. Agioreserve

In 2018 heeft Cappital een agiostorting van EUR 7,5 miljoen ontvangen van moedermaatschappij Aegon Nederland om aan de solvabiliteitseis te blijven voldoen. De wettelijke kapitaal-eis bedraagt 0,2% van de beleggingen voor risico deelnemers. Daarbij blijven de toegerekende liquide middelen buiten beschouwing. Voor de interne kapitaal-eis geldt hierop een opslag van 50% zodat voldoende buffer aanwezig is om eventuele schommelingen op te vangen.

9.3. Verloopoverzicht eigen vermogen

	Aandelen- kapitaal	Agio- reserve	Overige reserves	Resultaat boekjaar	Totaal
Stand per 1 januari 2017	0	4.500	500	-746	4.254
Resultaat voorgaand boekjaar	-	-	-746	746	-
Resultaat boekjaar	-	-	-	-816	-816
Stand per 31 december 2017	0	4.500	-246	-816	3.438
Resultaat voorgaand boekjaar	-	-	-816	816	-
Agiostorting	-	7.500	-	-	7.500
Resultaat boekjaar	-	-	-	-3.245	-3.245
Stand per 31 december 2018	0	12.000	-1.062	-3.245	7.693

9.4. Statutaire regeling omtrent resultaatbestemming

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van de winst en verliesrekening is een bepaling opgenomen in de statuten van PPI gedateerd op 5 april 2016. Hierin is bepaald dat de Algemene vergadering besluit over de resultaatbestemming. Aan de Algemene vergadering wordt voorgesteld het negatieve resultaat van EUR 3.245 duizend in mindering te brengen op de algemene reserves.

10. Verplichtingen voor risico deelnemers

	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017
Voorziening verplichtingen voor risico deelnemers	10.1	1.459.925	1.321.133
Overige schulden voor risico deelnemers	10.2	7.933	6.879
Totaal		1.467.858	1.328.012

10.1. Voorziening verplichtingen

	2018	2017
Stand op 1 januari	1.321.133	899.422
Premiebijdragen	232.866	169.906
Overdrachtssom overgenomen pensioenverplichtingen	35.867	177.769
Beleggingsresultaat voor risico deelnemers	-91.159	95.284
Expiratiekapitaal	-22.547	-14.040
Overdrachtssom overgedragen pensioenverplichtingen	-14.383	-5.507
Overige	-1.852	-1.401
Mutatie voor het jaar	138.792	422.011
Stand op 31 december	1.459.925	1.321.133

De verplichtingen bestaan uit de waarde van de aantal aan desbetreffende deelnemers toegewezen participatie in de beleggingsfondsen tegen de koers per participatie per balansdatum.

10.2. Overige schulden voor risico deelnemers

	31-12-2018	31-12-2017
Nog te beleggen bedragen van reeds ontvangen premies voor deelnemers	563	743
Waardeoverdrachten en afkopen	5.535	4.561
Uit te keren winstdelingspool	1.835	1.575
Totaal	7.933	6.879

'Nog te beleggen bedragen van reeds ontvangen premies deelnemers' heeft betrekking op de door werkgevers betaalde premies in de administratie van TKP Pensioen die per einde boekjaar nog moet worden belegd voor de deelnemers.

De 'uit te keren winstdelingspool' heeft betrekking op de beleggingskapitalen van overleden deelnemers. Als een deelnemer overlijdt, valt de waarde van zijn beleggingen in de winstdelingspool, die uitkeert aan de overige deelnemers. Dit wordt jaarlijks, aan het begin van het nieuwe jaar, over de overige deelnemers verdeeld naar rato van de opgebouwde kapitalen.

11. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2018	31-12-2017
Rekening-courant met Aegon Nederland	349	592
Nog af te dragen verzekeringspremies	2.126	1.764
Overige schulden	620	209
Totaal	3.095	2.565

Alle kortlopende schulden hebben een kortlopend karakter.

12. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Uitbestedingsovereenkomst

Cappital heeft met ingang van 2016 een uitbestedingsovereenkomst gesloten met TKP Pensioen B.V. De overeenkomst met TKP Pensioen B.V. betreft een overeenkomst inzake de volledige operationele uitvoering van de pensioenadministratie van Cappital. Deze uitbestedingsovereenkomst is voor een periode van 5 jaar afgesloten met een opzegtermijn van één jaar. De overeenkomst is op 1 januari

2017 verlengd met 5 jaar. De vergoeding voor 2018 bedraagt EUR 3,5 miljoen (2017: EUR 2,8 mln). De hoogte van de jaarlijkse vergoeding is vooral afhankelijk van het aantal deelnemers

Cappital heeft een uitbestedingsovereenkomst gesloten met TKP Investments B.V. inzake het beheer van de deelnemersgelden. Deze overeenkomst is voor onbepaalde tijd afgesloten. De vergoeding voor het vermogensbeheer voor risico deelnemers wordt verrekend met het beleggingsrendement. De beheervergoeding voor 2018 bedraagt EUR 90 duizend (2017: EUR 67 duizend).

Cappital heeft met ingang van 2017 een uitbestedingsovereenkomst gesloten met Aegon Levensverzekering voor wat betreft het uitvoeren van diverse werkzaamheden waaronder de commerciële ondersteuning, het verzorgen van offertes en begeleiden van nieuwe klanten. Deze uitbestedingsovereenkomst is voor onbepaalde tijd afgesloten met een opzegtermijn van zes maanden. De vergoeding voor de werkzaamheden wordt berekend conform het Activity Based Costing model en wordt aan Cappital doorbelast als onderdeel van de overhead kosten van Aegon Nederland.

Cappital heeft met ingang van 2017 een uitbestedingsovereenkomst gesloten met Aegon Nederland N.V. voor wat betreft het uitvoeren van een aantal ondersteunende werkzaamheden, zoals ICT-, personeels- en financiën gerelateerde werkzaamheden. Deze uitbestedingsovereenkomst is voor onbepaalde tijd afgesloten. De vergoeding voor de werkzaamheden wordt berekend conform het Activity Based Costing model en wordt aan Cappital doorbelast als onderdeel van de overhead kosten van Aegon Nederland.

Verzekeringsovereenkomsten

Cappital verzekert niet in eigen persoon, maar bemiddelt hierin. Verzekeringsovereenkomsten worden tussen werkgever en verzekeraar gesloten. Omdat een premiepensioeninstelling geen arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico's mag dragen, brengt Cappital de dekking van deze risico's onder bij Aegon Levensverzekering N.V., Aegon Schadeverzekering N.V. en elipsLife.

De volgende (pensioen)risico's worden door bemiddeling van Cappital voor deelnemers verzekerd:

- Aegon Levensverzekering N.V.: Garantpensioen, Partnerpensioen, Wezenpensioen en ANW-hiaat;
- Aegon Schadeverzekering N.V.: Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en WIA;
- elipsLife: Alle hierboven genoemde (pensioen)risico's, behalve het Garantpensioen.

Fiscale eenheid

Cappital behoort tot fiscale eenheid Aegon N.V. voor de omzetbelasting. Cappital is hoofdelijk aansprakelijk voor alle belastingschulden voor de gehele fiscale eenheid. De belastingen worden verrekend in de rekening-courant met de moedermaatschappij.

13. Toelichting op de staat van baten en lasten

Resultaten voor risico PPI

13.1. Kostenvergoedingen

	2018	2017
Administratiekosten	4.243	3.188
Vergoeding aanvullende werkzaamheden.	8	73
Totaal	4.251	3.261

De administratiekostenvergoeding betreft de vergoeding die Cappital bij de werkgevers in rekening brengt voor het administreren van de pensioenregeling.

De aanvullende werkzaamheden hebben betrekking op aanvullende dienstverlening aan klanten, zoals het geven van informatiebijeenkomsten over de pensioenregeling aan werkgevers en deelnemers of eenmalige vergoedingen in samenhang met het afsluiten van nieuwe contracten.

13.2. Uitvoeringskosten

	Toelichting	2018	2017
Doorbelaste support- en overheadkosten	13.2.1	3.359	-
Overige kosten	13.2.2	3.884	4.011
Totaal		7.243	4.011

13.2.1. Doorbelaste support- en overheadkosten

Aegon Nederland belast support- en overheadkosten door aan haar dochtermaatschappijen op basis van Activity Based Costing. Cappital heeft een belangrijk deel van haar werkzaamheden uitbesteed aan Aegon onderdelen, waaronder Aegon Levensverzekering, TKP Pensioen en TKPI, zie ook toelichting 'Transacties met verbonden partijen'.

Vergoeding onafhankelijke accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. heeft deze jaarrekening gecontroleerd. De kosten voor dienstverlening aan Cappital hoeven op basis van artikel 2:382a BW niet te worden opgenomen. De totale kosten voor professionele services en andere dienstverlening door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. aan de hele groep van Aegon N.V. worden vermeld in het jaarlijkse verslag van Aegon N.V.

13.2.2. Overige kosten

	2018	2017
Administratiekosten TKP Pensioen	3.457	2.841
Kosten Directie en Raad van Commissarissen	61	104
Overige kosten	366	1.066
	3.884	4.011

De directie van Cappital is in dienst bij Aegon Nederland. Aegon Nederland belast overheadkosten door aan Cappital. Het aandeel in deze doorbelasting dat toe te rekenen is aan de beloning van het dagelijks bestuur, bedroeg in 2018 EUR 490 duizend (2017: EUR 262 duizend). De kosten van de betaalde vergoedingen zijn deels onder de doorbelaste support- en overheadkosten begrepen en deels onder de overige kosten.

Hypothecaire leningen directie

Op balansdatum hadden de bestuurders hypothecaire leningen van een aan Aegon Nederland gerelateerde onderneming voor een totaal bedrag van EUR 844 duizend (2017: EUR 905 duizend) met een gemiddelde rente van 2.9% (2017: 3,1%) conform de geldende condities voor de medewerkers van Aegon Nederland. In 2018 is voor EUR 61 duizend aan aflossingen ontvangen (2017: EUR 57 duizend).

Beloning Raad van Commissarissen

De in het boekjaar als bezoldiging betaalde vergoedingen voor de externe (voormalige) commissarissen als bedoeld in artikel 2:383 lid1 BW, bedraagen EUR 12 duizend (2017: EUR 13 duizend).

Er zijn geen uitkeringen in verband met vertrekregelingen verleend, tevens zijn er geen aan aandelen gerelateerde beloningen of rechten verstrekt.

Hypothecaire leningen Raad van Commissarissen

Op balansdatum hadden de commissarissen geen hypothecaire leningen van een aan Aegon Nederland gerelateerde onderneming (2017: geen).

Resultaten voor risico deelnemers

13.3. Beleggingsresultaten voor risico deelnemers

	2018	2017
Directe beleggingsresultaten	406	777
Indirecte beleggingsresultaten	-90.163	95.896
Vermogensbeheerkosten	-1.402	-1.389
Totaal beleggingsresultaten voor risico deelnemers	-91.159	95.284

2018

	Aandelen	Vastrenten- de aarden	Vastgoed- beleggingen	Overige beleggingen	Totaal
Directe beleggingsresultaten	325	34	-106	153	406
Indirecte beleggingsresultaten	-85.274	-3.364	-2.277	752	-90.163
Vermogensbeheerkosten	-790	-501	-75	-36	-1.402
Totaal beleggingsresultaten voor risico deelnemers	-85.739	-3.831	-2.458	869	-91.159

2017

	Aandelen	Vastrenten- de waarden	Vastgoed- beleggingen	Overige beleggingen	Totaal
Directe beleggingsresultaten	251	36	-	490	777
Indirecte beleggingsresultaten	86.290	9.557	22	27	95.896
Vermogensbeheerkosten	-763	-484	-73	-69	-1.389
Totaal beleggingsresultaten voor risico deelnemers	85.778	9.109	-51	448	95.284

Cappital berekent geen vermogensbeheerkosten aan haar deelnemers. De kosten die de vermogensbeheerder maakt worden in het rendement van de beleggingsfondsen verrekend. De als vermogensbeheerkosten gepresenteerde bedragen hebben vooral betrekking op custody-fee's.

14. Transacties met verbonden partijen

Als verbonden partijen worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Verscheidene soorten transacties vinden plaats met entiteiten die deel uitmaken van de Aegon N.V. groep, waar Cappital deel van uitmaakt. De meest significante daarvan zijn hieronder beschreven.

Aegon Nederland

Het personeel dat werkzaam is voor Cappital is in dienst van Aegon Nederland, de kosten die hiermee verband houden worden doorbelast aan Cappital.

Aegon Nederland voorziet Cappital van administratieve ondersteuning en faciliteiten tegen kostprijs en belast hiervoor overhead kosten door. Daarnaast worden ook kosten, gemaakt door het Zakelijk bedrijf van Aegon Nederland, doorbelast aan Cappital voor; dit betreft met name IT Support, Sales en Marketing. Deze doorbelastingen zijn grotendeels gebaseerd op tijdbesteding, zie voor meer informatie toelichting 13.2.1.

Alle transacties met groepsmaatschappijen lopen via Aegon Nederland en zijn verantwoord in de rekening-courant met Aegon Nederland.

Aegon Levensverzekering, Aegon Schadeverzekering

Cappital verzekert niet in eigen persoon, maar bemiddelt voor Aegon Levensverzekering en Aegon Schadeverzekering; zij krijgt hiervoor geen bemiddelingsvergoeding.

TKP Pensioen

TKP Pensioen verzorgt de pensioenadministratie van Cappital en brengt hiervoor administratiekosten in rekening bij Cappital.

Aegon Investment Management

Activiteiten met betrekking tot beleggingen vinden plaats via TKPI. Er vindt geen doorbelasting van kosten plaats. Vermogensbeheerkosten worden verrekend met het rendement van de deelnemers.

Het totaaloverzicht van transacties met verbonden partijen geeft het volgende beeld:

	Toelichting	2018	2017
<i>Verzekeringspremies aan:</i>			
- Aegon Levensverzekering		10.530	6.912
<i>Doorbelaste kosten van:</i>			
- Aegon Nederland (overhead kosten)	13.2.1	3.359	-
<i>Overige kosten</i>			
- TKP Pensioen (administratiekosten)	13.2.2	3.457	2.841
Rekening-courant schuld aan Aegon Nederland	11	349	592

15. Gebeurtenissen na balansdatum

De voorgenomen fusie tussen Aegon PPI en Cappital heeft per 1 januari 2019 plaatsgevonden, waarbij Cappital de overnemende partij is. De handelsnaam van de gefuseerde organisatie is vanaf die datum Aegon Cappital.

Op 1 mei 2019 heeft mevrouw Lemmens, als gevolg van haar vertrek bij Aegon, haar directietaken beëindigd.

16. Voorstel tot bestemming van het resultaat over 2018

In overeenstemming met de statutaire bepalingen stelt de directie voor om het negatieve resultaat over het boekjaar 2018 ad EUR 3.245 duizend in mindering te brengen op de overige reserves. Dit voorstel is nog niet als zodanig in de jaarrekening verantwoord.

Den Haag, 15 mei 2019

Raad van Commissarissen van Aegon Cappital

J.A.J. Vink	
S.H. Linnenbank	

Directie van Aegon Cappital

F.A. Bart	
D.E.W. Korbee	

Overige gegevens

Statutaire bepaling omtrent de bestemming van het resultaat

De resultaatbestemming zal worden bepaald op grond van artikel 23 van de statuten van Capital Premiepensioeninstelling B.V. De betreffende bepalingen kunnen als volgt worden samengevat:

Artikel 23

23.1 De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van uitkeringen, met inachtneming van de beperkingen volgens de wet.

23.2 De bevoegdheden van de algemene vergadering tot vaststelling van uitkeringen geldt zowel voor de uitkeringen ten laste van nog niet gereserveerde winst als voor uitkeringen ten laste van enige reserve, en zowel voor uitkeringen ter gelegenheid van de vaststelling van de jaarrekening als voor tussentijdse uitkeringen.

23.3 Een besluit dat strekt tot uitkering heeft geen gevolgen zolang de directie geen goedkeuring heeft verleend. De directie weigert slechts de goedkeuring, indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van Cappital Premiepensioeninstelling B.V.

Verklaring over de jaarrekening 2018

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Cappital Premiepensioeninstelling B.V. een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vennootschap op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018 van Cappital Premiepensioeninstelling B.V. te Groningen ('de vennootschap') gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de winst-en-verliesrekening over 2018; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Cappital Premiepensioeninstelling B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- het verslag van de Raad van Commissarissen;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen

absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 15 mei 2019

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. N.C. Doets RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2018 van Capital Premiepensioeninstelling B.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.